

38-39-40-41-42-43
44-**45**-46-47-48-49

Handelingen 50-51

VLAAMSE RAAD

ZITTING
1988-1989

Vergaderingen van juni 1989

GEPLAND INDUSTRIETERREIN TE MEISE
TERUGVORDERING 5 PROCENT LOONMASSA DAC-PROJECTEN JEUGDSECTOR
BODEMVERVUILING TE OLEN
OVAM-STORTINGSATTESTEN HUISVUIL IN WALLONIË
MAATREGELEN I.V.M. INVOER DIERLIJKE FAECALIËN
WIJZIGING EEG-RICHTLIJN TV ZONDER GRENZEN
ADMINISTRATIEVE HULP SCHOOLHOOFDEN
TWEEDE CONTAINERTERMINAL ANTWERPSE HAVEN
MIDDELENBEGROTING 1989
UITGAVENBEGROTING 1989
INSPANNINGEN EXECUTIEVE I.V.M. INVESTERINGEN OOST-AZIE
AFSCHAFFING RICHTING ECOTECHNIEK
ONDERWIJSDECREET
OPRICHTING PLURALISTISCH CENTRUM BIJSCHOLING LEERKRACHTEN
WIJZIGING WET INRICHTING UNIVERSITAIR ONDERWIJS DOOR STAAT
WIJZIGING SOMMIGE BEPALINGEN ONDERWIJSWETGEVING
ORGANISATIE TOEZICHT, VLAAMSE GEMEENSCHAPSCOMMISSIE
WIJZIGING HUISVESTINGSCODE
VERKEERSONVEILIGHEID EXPRESSWEG ANTWERPEN-KUST
PROBLEMATIEK STOP VAN LOZEN
MILIEUHINDERENDE RECLAMEVLUCHTEN
WERKINGSBEGROTING RAAD
VERNIEUWINGSPROCEDURE BESTUURSORGANEN INTERCOMMUNALE VERENIGINGEN

Inhoud

Nr. 38 Maandag 12 juni 1989

Berichten van verhindering, blz. 1071

Ontwerp van decreet

Indiening en verwijzing, blz. 1071

Verslagen

Indiening, blz. 1071

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)

Indiening, blz. 1071

Vragen (R.v.O. art. 70)

Vraag van de heer W. De Vlieghere tot de heer L. Walt Niel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over het geplande industrieterrein te Meise in de deelgemeente Westrode, blz. 1071

Vraag van mevrouw M. De Meyer tot de heer R. De Wulf, Gemeenschapsminister van Tewerkstelling, over de terugvoeding van vijf ten honderd van de loonmassa voor DAC-projecten in de Jeugdsector, blz. 1073

Vraag van de heer J. Geysels tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de bodemvervuiling in de omgeving van het bedrijf MHO te Olen, blz. 1073

Vraag van de heer D. Vervaet tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over door OVAM toegekende attesten voor het storten van huisvuil in Wallonië, blz. 1074

Vraag van de heer J. De Seranno tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over de maatregelen in verband met dierlijke faecaliën afkomstig uit het buitenland, blz. 1075

Vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer P. Dewael, Gemeenschapsminister van Cultuur, over pogingen om de EEG-richtlijn betreffende de TV zonder grenzen te wijzigen, blz. 1076

Vraag van de heer A. Van Aperen tot de heer D. Coens, Gemeenschapsminister van Onderwijs, over de administratieve hulp voor schoolhoofden, blz. 1078

Vraag van de heer H. Van Dienderen tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een tweede containerterminal voor de Antwerpse haven, blz. 1078

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 9

Algemene bespreking, blz. 1078

Sprekers : de heer E. Van Rompuy en mevrouw A. Duroi-Vanhelmont, verslaggevers, Minister G. Geens, de heren A. Denys, G. Verhaegen, J. Geysels, L. Hancké, P. Van Grembergen, J. Loones, V. Anciaux

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1114

Nr. 39 Dinsdag 13 juni 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1115

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden, blz. 1115

Sprekers : mevrouw M. P. Kestelijn-Sierens, verslaggever, de heer H. Suykerbuyk

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1120

Sprekers : de heren W. Luyten, V. Anciaux, G. Bossuyt

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Buitenlandse en Externe Aangelegenheden (Voortzetting), blz. 1120

Sprekers : de heren J. De Bremaeker, A. Kempinaire, V. Anciaux, E. Bockstal, W. Luyten, Minister G. Geens

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1137

Nr. 40 Dinsdag 13 juni 1989
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1139

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Welzijn en gezondheid, blz. 1139

Sprekers : de heren J. Van Hecke verslaggever, H. Van Wambeke, J. Van der Sande, J. Devolder, W. Peeters, mevrouw M. Vogels, de heren M. Van Peel, V. Anciaux, W. Van Durme, mevrouw T. Merckx-Van Goye, Minister J. Lenssens, de heren A. Denys, L. Hancké, Minister H. Weckx

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1173

Nr. 41 Woensdag 14 juni 1989
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1175

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Huisvesting, Ruimtelijke Ordening en Landinrichting, blz. 1175

Sprekers : mevrouw M. Tyberghien Vandenbussche, verslaggever, me

vrouw T. Merckx-Van Goey, de heren A. Beckers, F. Vreven, P. Vangansbeke, W. Van Durme, J. Van Eetvelt, H. De Loor, mevrouw F. Brepoels, J. De Seranno, Ministers L. Walt Niel, T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1200

Nr. 42 **Woensdag 14 juni 1989**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1201

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1201

Voorstellen van resolutie
Indiening en verwijzing, blz. 1202

erslag
Indiening, blz. 1202

Beraadslagingen van de Vlaamse Executieve
Indiening en verwijzing, blz. 1202

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1202

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Binnenlandse Aangelegenheden, blz. 1202

Sprekers : de heren H. De Loor, ver-
slaggever, E. Van Keirsbilck, J. Pede,
D. Vervaeke, G. Cardoen, Minister L.
Van den Bossche

Cultuur, blz. 1220

Sprekers : de heren F. Bosmans, ver-
slaggever, H. Van Rompaey, W.
Seeuws, A. De Beul, J. De Roo, W.
Van Durme, H. Lauwers, M. Desut-
ter, J. Caudron, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1249

Nr. 43 **Donderdag 15 juni 1989**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1251

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Media, blz. 1251

Sprekers : mevrouw A. Leysen, ver-
slaggever, de heren E. Van Rompuy,
M. Bartholomeeussen, D. Van Me-
chelen, A. De Beul, H. Van Diende-
ren, A. Denys, Minister P. Dewael

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1277

Nr. 44 **Donderdag 15 juni 1989**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1279

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 9

Algemene bespreking (Voortzetting)

Economie, energie en tewerkstelling, blz. 1279

Sprekers : mevrouw M. De Meyer,
verslaggever, de heren J. Weyts, L.
Bril, H. Candries, mevrouw M. Vo-
gels, de heren F. Aerts, H. Van Rom-
paey, Minister N. De Batselier, de he-
ren D. Van Mechelen, verslaggever,
M. Olivier, mevrouw M. De Meyer,
de heer P. Vangansbeke, Minister R.
de Wulf

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1317

Nr. 45 **Vrijdag 16 juni 1989**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1319

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud, blz. 1319

Sprekers : de heren G. Beerden, ver-
slaggever, E. Vandebosch, J. Timmer-
mans, Jozef Bosmans, M. Capoen, J.
Cuyvers, J. Dufaux, J. Caudron

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1340

Nr. 46 **Vrijdag 16 juni 1989**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1341

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer L. Dhoore tot
de heer N. De Batselier, Vice-Voorzitter
van de Vlaamse Executieve, Gemeen-
schapsminister van Economie, Midden-
stand en Energie, over de inspanningen
van de Vlaamse Executieve naar Oost-
Azië toe inzake buitenlandse investerin-
gen in Vlaanderen, blz. 1341

Actuele vraag van mevrouw M. Vogels
tot de heer D. Coens, Gemeenschapsmi-
nister van Onderwijs, over de afschaffing
van de richting ecotechniek in de 2e en
3e graad van het eenheidstype, blz. 1342

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 12

Algemene bespreking (Voortzetting)

Leefmilieu en Natuurbehoud (Voortzet-
ting), blz. 1343

Sprekers : de heer E. Gryp, Minister
T. Kelchtermans

Regeling van de werkzaamheden, blz.
1354

Nr. 47 **Maandag 26 juni 1989**

Berichten van verhindering, blz. 1355

Voorstellen van decreet
Indiening en verwijzing, blz. 1355

Voorstel van resolutie
Intrekking, blz. 1355

Verslagen
Indiening, blz. 1356

Jaarverslag
Indiening, blz. 1356

Verzoekschrift
Indiening en verwijzing, blz. 1356

Opmerking van het Rekenhof
Indiening en verwijzing, blz. 1356

Kennisgeving van het Arbitragehof
Indiening, blz. 1356

Schriftelijke vragen (R.v.O. art. 69)
Indiening, blz. 1356

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 14

Algemene bespreking (Voortzetting)
Openbare werken en vervoer, blz. 1357
Sprekers : de heren M. Didden, ver-
slaggever, J. Ansoms, A. Schellens,
H. De Croo, H. Candries, H. Van
Dienderen, C. Marchand, M. Schoe-
ters, E. Beysen, G. Cardoen, W. Con-
tent, J. De Seranno, Minister J. Sau-
wens

Onderwijs en Vorming, blz. 1389
Sprekers : de heren E. Beysen, H. De
Croo, Minister D. Coens, mevrouw
A. Leysen, de heren E. Baldewijns,
R. Deswaene, L. Vanhorenbeek, F.
Sarens, M. Van Peel

Regeling van de werkzaamheden, blz.
1404

Nr. 48 **Dinsdag 27 juni 1989**
Morgenvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1407

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Ontwerp van decreet houdende de begro-
ting van de Vlaamse Gemeenschap voor
het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen)
tot 15

Algemene bespreking (Voortzetting)
Onderwijs en Vorming (Voortzetting),
blz. 1407

Sprekers : de heer E. Beysen, me-
vrouw N. Maes, de heer J. Laverge,
Minister D. Coens, de heer M. Van
Peel

Ontwerp van decreet betreffende het on-
derwijs
— 222 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van de heer A. La-
ridon houdende oprichting van een plura-
listisch centrum voor bijscholing van de
leerkrachten
— 25 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blan-
pain houdende wijziging van de wet van
28 april 1953 betreffende de inrichting van
het universitair onderwijs door de Staat
— 171 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Coo-
reman c.s. houdende wijziging van de wet
van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige
bepalingen van de onderwijswetgeving
— 200 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1419
Spreker : de heer C. Moors, verslag-
gever

Regeling van de werkzaamheden, blz.
1422

Nr. 49 **Dinsdag 27 juni 1989**
Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1423

Ontwerp van decreet betreffende het on-
derwijs
— 222 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Voorstel van decreet van de heer A. La-
ridon houdende oprichting van een plura-
listisch centrum voor bijscholing van de

leerkrachten
— 25 (BZ 1988) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer R. Blan-
pain houdende wijziging van de wet van
28 april 1953 betreffende de inrichting van
het universitair onderwijs door de Staat
— 171 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Voorstel van decreet van de heer E. Coo-
reman c.s. houdende wijziging van de wet
van 29 mei 1959 tot wijziging van sommige
bepalingen van de onderwijswetgeving
— 200 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking (Voortzetting), blz.
1423

Sprekers : Minister D. Coens, me-
vrouw A. Leysen, de heren E. Balde-
wijns, E. Beysen, L. Vanhorenbeek,
W. Van Durme, mevrouw N. Maes,
de heren A. Laridon, C. Moors, A.
Schellens

Ontwerp van decreet tot organisatie van
het toezicht op de Vlaamse Gemeen-
schapscommissie
— 209 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Algemene bespreking, blz. 1460
Sprekers : de heer H. Suykerbuyk,
verslaggever, Minister H. Weckx,

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1461

Voorstel van decreet van de heren P.
Breyne en J. Buchmann houdende wijzi-
ging van de Huisvestingscode
— 183 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 4

Algemene bespreking, blz. 1463
Sprekers : de heren M. Olivier, ver-
slaggever, H. De Loor, P. Breyne,
mevrouw F. Brepoels, Minister L.
Waltmiel

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1472

Regeling van de werkzaamheden, blz.
1472

Nr. 50 **Woensdag 28 juni 1989**

Berichten van verhindering, blz. 1473

Ontwerp van decreet houdende de mid-
delenbegroting van de Vlaamse Gemeen-
schap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene
toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1473
Sprekers : de heren E. Beysen, G.
Verhaegen

Ontwerp van decreet betreffende het on-
derwijs
— 222 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1473
Sprekers : de heer E. Beysen, Minis-

ter D. Coens, de heren W. Taelman,
R. Deswaene

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1503

Nr. 51 **Woensdag 28 juni 1989**
 Middagvergadering

Berichten van verhindering, blz. 1505

Actuele vragen (R.v.O. art. 71)

Actuele vraag van de heer H. Suykerbuyk tot de heer L. Waltniel, Gemeenschapsminister van Ruimtelijke Ordening en Huisvesting, over de stand van zaken in verband met de plannen voor de aanleg van een golfterrein te Brecht, blz. 1505

Actuele vraag van de heer J. De Roo tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de verkeersonveiligheid op de expressweg Antwerpen-kust, deel Zelzate-Maldegem, blz. 1506

Actuele vraag van de heer V. Peuskens tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over de problematiek van de stop van Lopen, blz. 1507

Actuele vraag van de heer J. Laverge tot de heer T. Kelchtermans, Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting, over milieuhinderende reclamevluchten, blz. 1507

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs
— 222 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Artikelsgewijze bespreking (Voortzetting), blz. 1508

Sprekers : de heer E. Beysen, Minister D. Coens, de heer C. Moors

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1520

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)
— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Artikelsgewijze bespreking, blz. 1521
Sprekers : de heer J. Geysels, Minister G. Geens, de heer E. Beysen, Minister D. Coens, de heren C. Moors, W. Taelman, A. Denys, J. Pede, D. Van Mechelen, J. Laverge

Werkingsbegroting van de Raad

Beraadslaging en stemming, blz. 1554
Spreker : de heer C. Moors, verslaggever

Vaste Nationale Cultuurpactcommissie
Benoeming van leden, blz. 1555

Ontwerp van decreet houdende de mid-delenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989
— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

Hoofdelijke stemming, blz. 1555

Ontwerp van decreet houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 15

Aangehouden stemmen, blz. 1556

Hoofdelijke stemming, blz. 1567

Sprekers : de heren A. Denys, J. Geysels

Ontwerp van decreet betreffende het onderwijs
— 222 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 6

Aangehouden stemmen, blz. 1570

Spreker : de heer E. Beysen

Hoofdelijke stemming, blz. 1578

Sprekers : de heren G. Annemans, A. Laridon, E. Baldewijns, W. Van Durme, E. Beysen, C. Moors, mevrouw N. Maes

Ontwerp van decreet tot organisatie van het toezicht op de Vlaamse Gemeenschapscommissie
— 209 (1988-1989) — Nrs. 1 en 2

Hoofdelijke stemming, blz. 1582

Voorstel van decreet van de heren P. Breyne en J. Buchmann houdende wijziging van de Huisvestingscode
— 183 (1988-1989) — Nrs. 1 tot 4

Hoofdelijke stemming, blz. 1583

Sprekers : de heren W. De Vlieghere, H. De Loor

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer E. Flamant tot de heer J. Sauwens, Gemeenschapsminister van Openbare Werken en Verkeer, over een alternatieve verbinding met de E 17 Gent-Antwerpen in plaats van de Wase grote ring

Hoofdelijke stemming, blz. 1584

Sprekers : de heren E. Flamant, H. Van Dienderen, mevrouw N. Maes, de heren T. Van Parijs, W. Seeuws

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer A. Kempinaire tot de heer H. Weckx, Gemeenschapsminister van Volksgezondheid en Brusselse Aangelegenheden, over de onduidelijke reglementering inzake dopingcontrole

Hoofdelijke stemming, blz. 1587

Moties tot besluit van de interpellatie van de heer E. Gryp tot de heer N. De Batse-lier, Vice-Voorzitter van de Vlaamse Executieve, Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie, over de mogelijk vervroegde sluiting van de Kempense Steenkoolmijnen

Hoofdelijke stemming, blz. 1588

Sprekers : de heren E. Gryp, A. Denys

Interpellatie (R.v.O. art. 72)

Interpellatie van de heer J. Devolder tot de heer L. Van den Bossche, Gemeenschapsminister van Binnenlandse Aangelegenheden en Openbaar Ambt, over de procedure voor de vernieuwing van bestuursorganen van intercommunale verenigingen, blz. 1589

Sprekers : de heer J. Devolder, Minister L. Van den Bossche

Vakantiewensen, blz. 1595

Sprekers : de heer A. Denys, Minister L. Van den Bossche

Regeling van de werkzaamheden, blz. 1595

Verzoekschriften (R.v.O. art. 76, 3)
Besluiten, blz. 1595

Bijlagen

Begrotingstabellen, blz. 1597

VOORZITTER : de heer L. Vanvelthoven.

— De notulen van de jongste vergadering worden ter tafel gelegd.

— De vergadering wordt geopend om 10 uur.

De Voorzitter : Dames en heren, de vergadering is geopend.

BERICHTEN VAN VERHINDERING

W. De Vlieghere, G. Mommerency, A. Steverlyncx ; gezondheidsredenen.

O. Van den Broeck ; buitenslands.

G. Annemans, F. Bosmans, F. Dewinter, K. Dillen, O. Lefeber, E. Pinoie ; ambtsverplichtingen.

ONTWERP VAN DECREET houdende de middelenbegroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 7-A (1988-1989) — Nrs. 1 tot 3

ONTWERP VAN DECREET houdende de begroting van de Vlaamse Gemeenschap voor het begrotingsjaar 1989

— 6-A (1988-1989) — Nr. 1 (Algemene toelichting)

— 8-A (1988-1989) — Nrs. 1 (+ Bijlagen) tot 10

Algemene bespreking (Voortzetting)

De Voorzitter : Dames en heren, aan de orde is de voortzetting van het begrotingsdebat.

LEEFMILIEU EN NATUURBEHOUD

De Voorzitter : Wij behandelen thans de materie Leefmilieu en Natuurbehoud, waarvoor Minister Kelchtermans bevoegd is.

De heer Beerden, verslaggever, heeft het woord.

De heer G. Beerden (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, ik heb de eer verslag uit te brengen namens de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud omtrent de haar toegewezen artikelen van de begroting van de Vlaamse deelregering. Voorafgaand wil ik volgende bemerking maken : de Commissie heeft uitvoerig, tijdens meerdere vorige vergaderingen, gesproken over het „Mina-plan”, waarover later in deze Raad een debat zal worden gehouden. In de bespreking van de begroting werd dit gememoreerd, doch niet herhaald. Deze begroting is wel een belangrijk toetsingsinstrument om de aanvang van de uitvoering van dit plan te onderzoeken.

In de eerste plaats wil ik een korte samenvatting geven van de inleiding van de Minister over de begroting Leefmilieu en Natuurbehoud.

Ten eerste, het Mina-plan.

Betreffende de financiële aspecten van het Mina-plan, wees hij op het feit dat het Vlaams Regeerakkoord in deze materie duidelijk uitging van een verhoging van de interventiemiddelen door middel van, enerzijds, herverdeling van de middelen en, anderzijds, toepassing van het principe „de vervuiler betaalt”.

Om het plan te realiseren, rekent de Minister globaal op plusminus 200 miljard voor de komende tien jaar, waarvan 2/3 of 137 miljard te realiseren in de periode 1990-1995.

Men zal dus stelselmatig de globale budgettaire ruimte voor milieuzorg en natuurbeleid moeten verhogen door interne herverdeling en door toevoeging van bepaalde begrotingsartikelen.

Bovendien wordt de oprichting van een Fonds voor Milieu en Natuur aangekondigd. Dit alles vergt een financiële meerjarenplanning en een geïntegreerde voorbereiding van de begroting, met inbegrip van de investeringsprogramma's van de afvalmaatschappij, de waterzuiveringsmaatschappij en de drinkwatermaatschappijen.

Daarnaast zullen nieuwe financieringsbronnen en technieken moeten ingezet worden, bij voorbeeld in samenwerking met de GIMV of privé-investeerdere en met de EG-instansies via subsidiëring.

Tenslotte zullen nieuwe of hogere tarieven worden voorgesteld inzake milieuheffingen en bijdragen.

Wat de eigenlijke begroting Leefmilieu en Natuurbehoud 1989 betreft,

Beerden

licht ik uit de toelichting van de Minister, waarvoor ik trouwens naar het verslag verwijs, volgende punten.

Ten eerste, een verhoging van de middelen met vijftien procent op de uitgavenkredieten, met tien procent in het investeringsprogramma en met 7,4 procent op de overige beleidskredieten buiten het Mina-plan.

Ten tweede, het Fonds krijgt 502 miljoen betalingsmogelijkheden in 1989 naast de eigen inkomsten uit milieuhelling en EG-subsidies en bovendien 2.000 miljoen toegelaten machtiging.

Ten derde, daardoor kan op korte tijd werk worden gemaakt van de realisatie van een plan ter bevordering van preventie en sanering inzake leefmilieu, onder meer ter vermindering van de zure neerslag, geluidshinder en de CFK's, de realisatie van stortplaatsen voor industrieel afval, de mestbank, de ondersteuning van de uitbouw van gemeentelijke milieudiensten, naast zoveel andere voorstellen.

Ten vierde, benadrukte de Minister de grotere aandacht voor overleg inzake milieu en natuur, vooral met de sociale gesprekspartners.

Ten vijfde, de samenwerking inzake wetenschappelijk onderzoek tussen overheid, onderzoekers en bedrijfsleven zal worden gestimuleerd.

Ten zesde, naast het Mina-plan zal het departement beschikken over een investeringsprogramma van 4.180 miljoen, dit is een stijging van plusminus 250 miljoen ten opzichte van 1988.

Totdaar een korte samenvatting van de toelichting van de Minister.

Uit de bespreking die hierop volgde wil ik het volgende aanstippen.

Ten eerste, betreffende het Mina-fonds wilde men weten volgens welke criteria de aanwending van de middelen zou worden geregeld en hoe parlementaire controle zou mogelijk worden.

De Minister beloofde nog dit jaar een

ontwerp van decreet in te dienen waarbij dit Fonds organiek wordt ingericht en waarbij de administratieve en begrotingscontrole wordt geregeld.

Ten tweede, op de vraag hoe groot de bonus is die voor Leefmilieu kan worden gebruikt en welke Ministers hierover ordonnantierecht hebben, antwoordde de Minister dat hij samen met de Gemeenschapsminister voor Binnenlandse Aangelegenheden hiervoor gezamenlijk bevoegd is en dat ze samen de concrete criteria zullen uitwerken en voorleggen aan de Executieve.

Ten derde, meerdere commissieleden gaven hun visie over of stelden vragen naar overleg inzake milieu en natuurbehoud.

De Minister stelt dat dit overleg zeer breed dient opgevat, dat de nodige geldmiddelen en personeelsvoorzieningen moeten ter beschikking zijn en dat een nieuwe mentaliteit van dialoog moet worden gecreëerd.

Ten vierde, de milieueffingen dienen op het peil gebracht van de ons omringende landen en gespreid over alle vervuilers in verhouding tot hun aandeel in de vervuiling. Dit realiseren zal nog heel wat stof doen opwaaien.

Ten vijfde, bijzondere aandacht ging naar de stimulering van de lokale besturen tot initiatieven inzake milieubeleid.

Moeten deze een decretale basis krijgen? Hoe kan de efficiëntie worden opgedreven?

Ten zesde, uiteraard kwam de collector van het Albertkanaal aan de orde, waarbij gesteld werd en beaamd werd door de Minister, dat, indien de huidige experimenten opgezet door Minister Dupré, ook niet gunstig zijn, men eindelijk de consequenties moet trekken en het dossier sluiten, waarbij kan worden aangenomen dat dit op basis van de beschikbare gegevens voor de Vlaamse Gemeenschap geen ernstige nadelige gevolgen heeft op budgettair vlak.

Ten zevende, om de milieuverenigingen een betere structurele basis te geven is een decreet in voorbereiding.

Ten achtste, tenslotte werden vragen gesteld over meerdere concrete dossiers, waarvoor ik verwijs naar het verslag.

Het geheel van de aan de Commissie toegewezen artikelen en sectoren wordt aangenomen met acht stemmen bij twee onthoudingen.

Mijnheer de Voorzitter, tot daar het verslag van onze werkzaamheden. *(Applaus bij de meerderheid)*

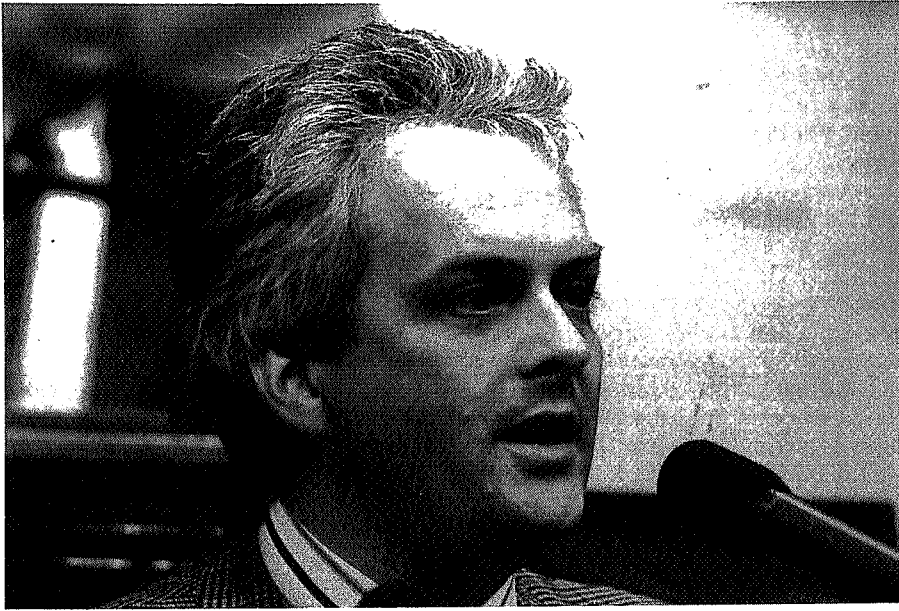
De Voorzitter : De heer Vandebosch heeft het woord.

De heer E. Vandebosch *(op de tribune)* : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, vooraleer commentaar te leveren op de begroting die ons wordt voorgesteld neem ik de vrijheid te herinneren aan de stelling van de CVP-fractie tijdens de bespreking van de Regeringsverklaring van de Vlaamse Executieve, — namelijk dat het leefmilieu, steeds belangrijker wordt in de politieke discussies.

Voor de CVP is het een voldoening te mogen vaststellen dat opeenvolgend verschillende CVP-Ministers werden belast met deze problematiek, met name Ministers Lenssens, Dupré en Kelchtermans. Uiteraard zijn wij ook van mening dat geen milieubeleid kan worden gevoerd zonder over de nodige financiële middelen te beschikken. Wij hebben daar destijds voor gewaarschuwd en gevraagd om binnen de begroting de nodige schikkingen te treffen opdat alle goede intenties zouden kunnen worden bewaarheid. Wij vroegen een verhoging van de interventiemiddelen via verschillende mechanismen, zoals een rationele herverdeling van de thans beperkte financiële middelen en de toepassing van het principe : „de vervuiler betaalt”.

Het is dan ook met zeer grote voldoening dat wij vaststellen, nu de budgettaire cijfers zijn meegedeeld, dat de milieukredieten gevoelig verhoogd zijn binnen wat algemeen wordt genoemd een budgettair restrictief klimaat van de Vlaamse Executieve.

Het werkelijk belang van deze verhoging van de kredieten voor Leefmi-

Spreker tijdens het debat over de begrotingsmateries Leefmilieu en Natuurbehoud : de heer E. Vandebosch (CVP)

lieu en Natuurbehoud moet worden gezien tegen deze achtergrond. Wij stellen vast dat er vijftien procent meer uitgavenkredieten zijn, dat er een investeringsprogramma Leefmilieu is gekomen waarop tien procent meer is ingeschreven dan in het verleden en dat er 7,4 procent extra-beleidskredieten zijn buiten het Mina-fonds. Wij menen dus dat Vlaanderen begonnen is vanaf een budgettair milieukeerpunt en dat een belangrijke inhaalbeweging, ook ten aanzien van de ons omringende landen, door de milieubegroting is gestart.

Wij maken opnieuw van deze bespreking van de begroting gebruik om te stellen dat wij vandaag te doen hebben met een overgangsbegroting waarin wij nog niet echt de politieke impact zien van nieuwe beleidsaccenten voor Vlaanderen omdat wij nog altijd te doen hebben met middelen die tijdens een overgangssituatie naar Vlaanderen zijn gekomen.

Wij willen van hieruit nogmaals benadrukken dat de verhoging van de financiële middelen, die wij toeju-

chen, nog niet zal volstaan om te voldoen aan de enorme nood aan financiële middelen. Die worden geraamd door uw diensten, mijnheer de Minister, op meer dan 200 miljard. Vanuit de CVP-fractie dringen wij dan ook aan op een meerjarenplan in functie van de globale financiële behoeften inzake Leefmilieu voor de eerstvolgende tien jaar.

Het Mina-fonds is een nieuw instrument voor een dynamische milieupolitiek. De twee miljard middelen, die daarvoor werden vrijgemaakt en nieuw zijn, betekenen voor ons onmiskenbaar een belangrijke stap vooruit.

Mijnheer de Minister, wij zouden evenwel willen stellen dat de oprichting van dit Mina-fonds geen manoeuvre zou mogen betekenen om de parlementaire controle op de budgettaire fondsen te omzeilen. Dit is een kritiek die vaak wordt geuit tegen dergelijke budgettaire fondsen. Zoals de Minister weet gaat men met de oprichting van dit Mina-fonds enigs-

zins in tegen de tendens deze fondsen stilletjesaan op te doeken.

Deze benadering van het Mina-fonds moet niettemin zijn kansen krijgen. Wij denken dat wij in de toekomst eerder dienen te streven naar een programmabegroting, waarbij dergelijke fondsvorming misschien overbodig kan worden.

Het nadeel van de post factum controlebevoegdheid van de Vlaamse Raad — wat wij een beetje vrezen — wordt nochtans gecompenseerd door het voordeel van een duidelijke affectatie van de inkomsten. Dat heeft voor ons dan ook een zeer grote betekenis. Alhoewel de Inspectie van Financiën weigerachtig staat tegenover het gebruik van fondsen heeft zij dit Mina-fonds gunstig geadviseerd, precies omwille van de waarborg die het biedt dat milieueffingen voor milieudoelinden zullen worden aangewend.

Bovendien zal dit fonds bij decreet worden opgericht, zodat de Vlaamse Raad zijn geëigende rol toch zal kunnen spelen bij het initieel bepalen van de criteria en de modaliteiten van het Mina-fonds. Om de werking van dit fonds zo doorzichtig mogelijk te houden, mijnheer de Gemeenschapsminister, vraagt de CVP-fractie uitdrukkelijk dat u jaarlijks een gedetailleerd werkingsverslag aan deze Vlaamse Raad zou voorleggen.

Meer middelen, een goede zaak, meer personeel maakt het eigenlijk nog beter. Op dit punt denk ik dat wij thans nog een beetje in verwachting zijn van wat op dit vlak nog uit de bus zou kunnen komen.

Het toegenomen belang van de milieusector en de cascade van problemen, die zich aandienen, eisen voldoende deskundig personeel. Wij hopen dat men hiervoor binnen de studie- en begeleidingscommissie voor de diensten van de Vlaamse Executieve voldoende oog zal hebben. Onderzocht dient te worden of de oprichting van een milieubijstandsteam toch niet de moeite waard zou kunnen zijn.

Het aanwerven van nieuw personeel is echter niet de enige manier om aan het milieu te werken, want naast een

Vandebosch

weloverwogen herverdeling van de financiële overheidsmiddelen kan ernstig worden nagedacht over een parallelle herverdeling van het overheidspersoneel. Het is duidelijk dat een aantal budgettaire sectoren en beleidsinstanties in de Vlaamse Executieve, anno 1989, anders moeten worden ingeschat dan dit het geval was in de vorige jaren. Ter zake denken wij zeer concreet aan openbare werken, hoezeer het ook in de belangstelling moge staan. Wij denken dat zulks mogelijk moet zijn teneinde in het nieuwe Vlaanderen en met het nieuwe personeel, dat Vlaanderen ter beschikking zal worden gesteld, op deze manier tot een herverdeling te kunnen komen, met bijscholing, omscholing, nieuwe kansen en ook een grotere mobiliteit voor het Vlaamse overheidspersoneel.

Wij zouden durven pleiten voor een ambitieus vormings- en bijscholingsplan, waarbij voorrang wordt gegeven aan gerichte vormingsprogramma's voor milieu-ambtenaren.

Personeel is een goede zaak, maar het personeel dat bij de Vlaamse administratie moet worden ingezet dient uiteraard ook zijn opdracht te kunnen vervullen. Zoals wij reeds bij de bespreking in de Commissie hebben gesteld zouden wij ook hier opnieuw willen stellen dat het niet opgaat dat bij voorbeeld de kilometercontingentering voor verplaatsing van het controlerend personeel zodanig beperkt is dat men nauwelijks kan spreken van een efficiënte mogelijkheid om alle milieudelicten op te sporen, te inventariseren, laat staan te bestraffen.

Er moet van de Gemeenschapsminister van Leefmilieu een inspanning worden gevraagd om in overleg met andere bevoegde Ministers van de Vlaamse Executieve hiervoor oplossingen te zoeken.

Ik ga even in op het principe dat de vervuiler betaalt. Vooral naar aanleiding van verklaringen van bepaalde politieke fracties die hier aanwezig zijn, heeft de CVP enige weken geleden haar „puntjes op de „i” gezet”. Met betrekking tot het principe dat de vervuiler betaalt, gelden voor ons

twee gelijkwaardige doelstellingen. De milieuheffingen moeten doelmatig en rechtvaardiger zijn. De CVP-fractie vindt dat het een beetje van politieke oneerlijkheid getuigt om het bedrijfsleven als enige vervuiler te stigmatiseren. Daarmee zouden wij de waarheid zeer ernstig geweld aan doen. Wij blijven het principe dat de vervuiler betaalt, huldigen, maar het zou demagogisch zijn te verklaren dat niet de burger, maar enkel het bedrijfsleven voor de kosten moet opdraaien. De verantwoordelijkheid voor de sanering en de vrijwaring van ons leefmilieu is een collectieve verantwoordelijkheid, waarbij het vervuilend consumentengedrag in bepaalde mate en op een rechtvaardige wijze gespreid dient te worden aangepakt. Hoewel de noodzaak om de milieuverloedering een halt toe te roepen, vrij algemeen erkend wordt, zal er nog veel overtuigingskracht nodig zijn om de volgende logische stap te zetten, namelijk het vrijmaken van meer middelen. Het verhogen van de begrotingskredieten van 1989 voor sensibilisering en voorlichting van tien naar vijftien miljoen is dan ook een verantwoord voorstel van de Gemeenschapsminister. Milieuheffingen kunnen natuurlijk niet los en geïsoleerd worden bekeken, maar moeten worden gezien in samenhang en samenspel met andere beleidsinstrumenten zoals normering, vergunningen en controle. Het is eveneens van essentieel belang het debat over de technische uitvoeringsmodaliteiten en de mogelijke varianten van milieuheffing te laten voorafgaan door een brede gedachtenwisseling over de uitgangspunten die aan een dergelijk heffingssysteem ten grondslag moeten liggen. Uiteraard zijn wij bereid om hierover in de bevoegde Commissie uitgebreid met de Gemeenschapsminister van gedachte te wisselen. De CVP-leden van de Commissie voor Leefmilieu en Natuurbehoud van de Vlaamse Raad hebben een duidelijke visie op de milieuheffingen, die dus doelmatig en rechtvaardig moeten zijn. Het rechtvaardigheidsbeginsel sluit onmiddellijk aan bij het principe dat de vervuiler betaalt. Een al te grove verdeelsleutel voor de bijdrageplicht — bij voorbeeld een derde voor de overheid, een derde voor het bedrijfsleven en een derde voor de

gezinnen — lijkt ons niet billijk en is enkel te rechtvaardigen wanneer het precieze aandeel van de verschillende vervuilers niet te achterhalen valt. Ter zake moet nog veel wetenschappelijk onderzoek worden gedaan en moet het bepalen van het aandeel in de vervuiling en van de specifieke bronnen ervan verder verfijnd worden. Rechtvaardigheid vereist ook dat vermeden wordt dat de groepen met de laagste inkomens door de milieuheffingen relatief gezien het zwaarst worden getroffen. Dit bezwaar wordt opgevangen, wanneer men de vervuiler laat betalen in verhouding tot de omvang van de vervuiling. Het is eveneens evident dat er in EG-verband inzake milieuheffingen en het afwentelen van de kosten van de vervuiling naar een harmonisatie moet worden gestreefd. Ook dit probleem moeten wij door een Europese bril bekijken. Zo blijken de bedragen van ons bedrijfsleven aan de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering een bagatel te zijn, wanneer men ze vergelijkt met gelijkaardige heffingen in het buitenland.

In België betaalt men tot tien keer minder, 191 frank per inwoner-equivalent, dan in Nederland, 1.000 tot 1.900 frank per inwoner-equivalent.

Met doelmatigheid wordt bedoeld dat de heffingen tegen zo laag mogelijke kosten moeten worden geïnd. Doelmatigheid kan echter ook ruimer worden gezien. Milieuheffingen dienen immers niet enkel om centen te collectioneren voor de sanering van het milieu, maar ook om het milieuverontreinigend gedrag van personen en organisaties in gunstige zin te beïnvloeden. De voorkeur dient dan ook uit te gaan naar wat men regulerende heffingen noemt.

Er dient verder onderzocht te worden welke de meest aangewezen heffingsgrondslag is. Men kan de globale, maar moeilijk te achterhalen emissie nemen, of een beperkt aantal belastende stoffen viseren, bij voorbeeld de stikstofoxyden of de zwaveldioxyden. Heffingen op een dergelijke smalle basis kunnen wel de bewuste stoffen terugdringen, maar hebben het nadeel dat niet alle vormen van vervuiling aangepakt worden. Men

Vandebosch

kan ook het grondstoffenverbruik en de correlatieve vervuiling trachten te beïnvloeden door te kiezen voor een brandstoffenheffing zoals de Nederlanders deden.

Een afgewogen milieuheffingssysteem dat niet enkel een bestraffend maar ook een belonend instrumentarium bevat, biedt de beste kansen op slagen.

Milieuvriendelijk gedrag moet rendabel zijn. Wie de emissiewaarden doet dalen moet hiervoor financieel beloond worden in de vorm van een verlaagde heffing of een vrijstelling van heffing.

Het invoeren van milieuheffingen mag niet overhaast gebeuren en vraagt een zorgvuldig afwegen van alle mogelijke gevolgen, ook op macro-economisch vlak.

In de begroting zien we nieuwe kansen voor onderzoek op het domein van de milieutechnologie. Wij zijn zeer verheugd dat er bij wijze van protocol tussen Gemeenschapsminister Kelchtermans en de Gemeenschapsminister van Economie, Middenstand en Energie een akkoord is gesloten over de heroriëntering van het Studiecentrum voor Kernenergie, meer bepaald voor de ontwikkeling van milieuvriendelijke technologie. Die heroriëntering juichen wij toe.

Het protocolair vastgelegde medezeggenschap van Gemeenschapsminister Kelchtermans over een aanzienlijk gedeelte van de SCK-kredieten is een waarborg om het noodzakelijke milieu-onderzoek tot volle ontplooiing te laten komen.

Het lijkt aangewezen om de investeringsprospectoren van de Vlaamse Executieve, die onder gezag werken van de Voorzitter, de opdracht mee te geven bij hun jacht op nieuwe technologie in het buitenland, ook bijzonder oog te hebben voor vindingrijke toepassingen op het domein van de voorkoming en de sanering van het milieu.

De aan Vlaanderen overgedragen kredieten voor wetenschapsbeleid in de sector leefmilieu dienen besteed te worden vanuit dezelfde filosofie.

In deze begroting wordt meer financiële zuurstof gegeven voor groenvoorziening, natuurbehoud en landinrichting.

Het optrekken van de beleids marge voor groenvoorziening van 259,3 miljoen in 1988 naar 405,3 miljoen in 1989 is een doorbraak. Hoopgevend is het inschrijven van een nieuw krediet bestemd voor de aanmoediging van de bebossing in Vlaanderen. Het is wenselijk dat dit initiële krediet in de komende jaren gevoelig wordt opgetrokken. Onderzocht dient te worden of de gebieden, die volgens de cijfers uit de bebossingsindex, beduidend onder het gemiddelde Vlaamse bebossingspercentage liggen, niet prioritair aanspraak kunnen maken op dit bebossingskrediet.

Met de Vlaamse Landmaatschappij, die bovendien op een reële middenverhoging kan rekenen, is het startschot gegeven voor een eigentijds landinrichtingsbeleid, dat verder gaat dan een loutere ruilverkavelingspolitiek, dan zuiver agrarische ingrepen. Denken wij bij voorbeeld aan landelijke fietspaden, groenaanleg, wandelroutes, die door de werkzaamheden van deze Vlaamse Landmaatschappij mogelijk moeten worden.

Wij zouden het nogmaals even willen hebben over de integrale benadering die, volgens ons, noodzakelijk blijkt, wil enige milieu-politiek kans tot slagen hebben. Meer bepaald zeggen wij dat de relatie tussen economie, milieu, vervoerbeleid en ruimtelijke ordening niet voldoende kan onderstreept worden. De mobiliteitsdiscussie is niet meer te ontwijken. Het zal moed en vindingrijkheid vergen voor het huidig en het toekomstig beleid. Vernieuwende formules inzake openbaar vervoer, maatregelen die de druk van het autoverkeer op het milieu kunnen doen afnemen, dienen op hun haalbaarheid en wenselijkheid getoetst te worden.

Er werd de jongste maanden hierover uitvoerig, in positieve zin, bericht wat er aan de hand is — bij voorbeeld inzake openbare vervoerpolitiek in het buitenland, meer bepaald in Bazel en in Grenoble.

Wij denken dat dergelijke formules, met hoogdringendheid — gezien het

toenemend probleem van de filevorming en de mobiliteitsdruk, dat iedereen kent — op creatieve manier, naar Vlaamse begrippen en milieuomstandigheden, moet onderzocht worden en in een praktisch werkingsmodel moet worden omgebouwd.

Ten slotte, mijnheer de Gemeenschapsminister, mijnheer de Voorzitter, geachte collega's, zeggen wij als CVP, dat wij resoluut ook inzake het milieu kiezen niet voor het conflictmodel, maar wèl het overlegmodel.

Het milieuvraagstuk is een probleem van eerste orde, dat alle sectoren van het maatschappelijk leven beroert. Hoewel de huidige milieucrisis geen enkel optimisme meer wettigt, is het verkondigen van onheilsprofetieën misschien wel de gemakkelijkste, maar zeker niet de meest constructieve aanpak van het probleem. Het ecologische herstelbeleid moet door een brede basis van de bevolking kunnen worden gedragen. Onze rijke sociale geschiedenis heeft bovendien bewezen dat het Belgische overleg- of harmoniemodel, waarbij de sociale partners samen aan de onderhandelingstafel gingen zitten, tot creatieve oplossingen heeft geleid.

Door de milieuvraagstukken voor te leggen aan de Sociaal-Economische Raad van Vlaanderen (SERV) worden de belangrijkste partners uit onze sociaal-economische middens verplicht een gemeenschappelijk standpunt te bepalen. Het vertrouwen is groot dat de sociale gesprekspartners conventies zullen uitwerken, waarbij in de ondernemingen concrete inspanningen zullen worden gedaan ten bate van het milieu.

Ook de discussie over de verruiming van de bevoegdheden van de ondernemingsraden en de comités voor veiligheid en hygiëne dient zich gedeeltelijk op dit niveau af te spelen.

Met zijn voorontwerp van decreet tot instelling van een Milieu- en Natuurraad van Vlaanderen, heeft Gemeenschapsminister Kelchtermans bovendien gestalte gegeven aan wat wij de overleg-ecologie zouden durven noemen.

Door de georganiseerde milieubeweging, de deskundigen en de sociale

Vandebosch

partners samen te brengen in een advies- en overlegorgaan, is een nieuw structureel kader geschapen voor het milieu- en natuurbeleid van de jaren '90. Dit voorontwerp van decreet biedt de milieu-activisten een unieke kans om de schreeuwerige barricadentactiek te ruilen voor een volwassen beleidsinbreng.

De vervanging van de bestaande Vlaamse Hoge Raden door één geïntegreerde raad is verantwoord om versnippering van de adviesbevoegdheid te voorkomen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, daar wij, op het budgettaire vlak, rustig mogen spreken van een doorbraak van het milieubeleid en daar wij ervan overtuigd zijn dat deze begroting van de Vlaamse Executieve, met het deel „leefmilieu”, uiteindelijk de grendels zal wegschuiven om gestalte te geven aan een nieuw leefmilieubeleid voor de toekomst, schenken wij ons vertrouwen aan de Vlaamse Executieve, en in het bijzonder aan de Gemeenschapsminister, om deze begroting uit te voeren. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Timmermans heeft het woord.

De heer J. Timmermans (*op de tribune*) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, ik zal niet in detail treden, zoals ik dit in de Commissie, ter gelegenheid van de bespreking van het Mina-plan heb gedaan. Dit plan zal na het parlementair reces terug aan de agenda komen. Ik zal evenmin terugkomen op de detaildiscussies die ook in deze Commissie plaats grepen. Ik wil mij in dit betoog beperken tot het zogenaamde gecontesteerde luik van de financiering van het milieubeleid. De heer Dufaux, zal namens de SP-fractie, het tweede deel behandelen.

De financiering van het milieubeleid is inderdaad het cruciale punt en behelst een politieke discussie tussen de fracties. Mijns inziens zijn de uitgangspunten, zoals in het Regeerakkoord geformuleerd, de gepaste benadering van het geïntegreerd milieubeleid. Wij vonden het initiatief van de Minister, om die aanzet te geven,

positief. Concreet betekent dit een politiek invullen van de geconcretiseerde acties of mogelijke middelen tot benaarding van een effectief milieubeleid. Dit is een tweede luik, waar later in detail kan worden op ingegaan.

Mijnheer de Minister, de uitdaging voor de komende jaren om een ingrijpend milieubeleid te realiseren is ongetwijfeld dat wij daarvoor over de middelen moeten beschikken. De recente val van de Nederlandse Regering illustreert nadrukkelijk de ernst van dit thema. Indien wij de bestaande financieringssystemen van ons Vlaams milieubeleid op een rijtje zetten en evalueren, komen wij tot de vaststelling dat wellicht een alternatieve financiering noodzakelijk zal zijn.

Thans kom ik tot de begroting 1989. Het zal geen lid van deze vergadering ontgaan zijn : de leefmilieu-begroting 1989 is, in vergelijking met voorgaande jaren, een ware verademing.

De eigenlijke beschikbare uitgavenkredieten zullen in totaal 8.129,7 miljoen frank belopen, bedrag dat voor sommige sectoren nog zal vermeerderd worden met nog beschikbare saldi van het verleden.

De werkelijke uitgaven in 1988 beliepen 6.072,5 miljoen frank. Een stijging dus van meer dan 15 procent.

Daarenboven wordt nog een Fonds voor de Preventie en de Sanering inzake Milieu en Natuur opgericht, een Fonds dat reeds in 1989 zal kunnen beschikken over een vastleggingsmachtiging van twee miljard frank.

Vergelijken wij het investeringsprogramma van de eigenlijke begroting zelf, dan zien wij 4.168,6 miljoen frank nu, tegenover 3.938,2 miljoen frank in 1988.

Ik zal nu niet verder in detail gaan, maar sta mij toe nog te vermelden dat de stijging van de kredieten voor groenvoorziening 33,4 procent bedraagt, dat de stijging van de kredieten voor verbetering van de onbevaarbare waterlopen van eerste categorie 53,3 procent bedraagt.

Zeker, de Vlaamse Socialisten had-

den nog meer middelen voor het milieubeleid willen uittrekken. Evenzeer hadden wij, binnen de enveloppe die voorzien is, de bedragen anders willen schikken. Dat hebben wij in de bespreking in detail, met name in de Commissie ook gezegd. Tenslotte is deze begroting een compromis-begroting, en niet alle partijen willen natuurlijk in dezelfde mate dezelfde prioriteiten leggen. De „ideale” leefmilieu-begroting voor de SP zou er dus nog anders uitgezien hebben. Het zou ideaal zijn indien men de invloed van de andere sectoren op de begroting van Leefmilieu zou kunnen uitschakelen. Dit is echter niet mogelijk. Deze begroting is in elk geval een stap in de goede richting.

In het kader van het afvalbeleid werden nog steeds geen middelen uitgetrokken voor bodemsanering in het algemeen. Voor de ambtshalve verwijdering door OVAM — de black points — werd weer het schamele bedrag van honderd miljoen frank ter beschikking gesteld. Erger is echter dat dit bedrag sinds 1986 niet werd opgebruikt. Kan de Minister mij hierbij enige toelichting geven ?

Volgens artikel 63.11.03 wordt 325 miljoen bestemd voor subsidies aan ondergeschikte besturen voor de bouw en de uitrusting van afvalverwijderingsinrichtingen. Waarom worden echter nog steeds de recyclageprojecten van de gemeenten niet gesubsidieerd ? Deze projecten helpen toch de afval, die later moet worden verwijderd, te beperken.

Zo kom ik tot de controverse tussen milieubijdragen en milieueffingen. Momenteel kennen wij in Vlaanderen, zoals ook in andere landen, de twee systemen. Het is goed het onderscheid tussen beiden nog eens duidelijk te onderstrepen.

De milieubijdragen moeten de werkelijke door de overheidsdiensten gemaakte kosten, het zuiveren en saneren dekken. Het betreft hier dus een zuivering die collectief wordt georganiseerd en waarvan de kosten worden aangerekend aan de vervuilers.

Een voorbeeld van milieubijdragen zijn de zuiveringskosten voor afvalwater : die zijn slechts een vergoe-

Timmermans

ding voor een verkregen dienst van de maatschappij.

Voor 1989 is die prijs inderdaad bepaald op 191 frank per inwoners-equivalent. Het inwoners-equivalent is een eenheid van vervuiling. Een bedrijf krijgt een aantal inwoners-equivalenten „opgeplakt”, naar rata van de vervuiling die het teweeg brengt. Ter vergelijking : in West-Duitsland is dat 40 DM en in Nederland 35 tot 86 gulden per inwoners-equivalent. Het eeuwige fabeltje „geen hogere tarieven omwille van de concurrentie-positie van onze bedrijven” is dus pertinent ongeloofwaardig. Een vervierdubbeling zou ons in de buurt brengen van de genoemde landen.

Er zijn, naast de hoogte van de bijdragen, nog andere punten van kritiek op het geldend systeem. Ik kom daar straks op terug.

Milieuheffingen daarentegen zijn belastingen aangerekend aan diegenen die een zekere schade berokkenen aan de samenleving. De opbrengst van de heffingen moeten de kosten van het milieubeleid dekken. Zij moeten voldoende hoog zijn en zodanig gediversifieerd dat zij een werkelijke stimulans zijn om milieuvervuiling te voorkomen.

Een voorbeeld van milieuheffing is die op de afvalstoffen, ingesteld bij decreet van 22 oktober 1986.

Wij wijzen er nu al op dat deze heffing in feite onterecht de titel „milieuheffing” gekregen heeft, vermits ze alleen opgelegd is in uitvoering van het afvalstoffendecreet van 2 juli 1981. Ook hier verwijzen wij ter vergelijking naar Nederland waar heffingen bestaan op luchtpollutie, geluidshinder, rest-vervuiling op oppervlaktewater, gevaarlijke stoffen, zoals asbest, kwikbatterijen, en andere. Dit alles samen draagt dan ook terecht de titel „milieuheffing”.

Over het derde luik, de milieubijdragen, behandel ik de probleemstelling en het alternatief.

Aan de waterzuivering in Vlaanderen schort een en ander. Momenteel

wordt nog maar 35 procent van het afvalwater gezuiverd. Dit is niet alleen veel te weinig voor enkele groene jongens, dit is vooral veel te weinig gezien het cruciale belang van water in onze samenleving. Hier en daar stellen zich al problemen aangaande de voorziening van drinkwater. En last but not least : het is veel te weinig omdat wij op deze wijze de kwaliteitsdoelstellingen tegen 1995 niet halen, zoals in onze wetgeving werd bepaald.

Maar het probleem van de grootte van de bijdrage moet natuurlijk in al zijn aspecten geëvalueerd worden, willen wij de waarheid geen geweld aandoen.

Ik doe een aantal vaststellingen.

Ten eerste, er is een meetprogramma voor oppervlaktewaterkwaliteit dat niet wetenschappelijk verantwoord is om aan de gestelde doelstelling van een routinematig waterkwaliteitsonderzoek te voldoen en dat niet overeenstemt met de huidige normen in de vigerende wetgeving gesteld.

Ten tweede, bestaat een „raming” van de nog te verwezenlijke rioolwaterzuiveringsinfrastructuur die onverantwoord is, alsmede het niet bestaan van enige garantie voor de aansluiting van riolering en de aansluiting van particulieren en/of ondernemingen op deze riolering.

Ten derde, in het verleden zijn de VWZ en de WZK — die nu samen de VMZ uitmaken — er niet in geslaagd om alle investeringsgelden te laten vastleggen, die voorzien waren op de begroting van het Vlaamse Gewest, om de heel eenvoudige reden dat ze niet in staat waren om de nodige investeringsdossiers, administratief te verwerken. Een onmiddellijke investeringsboom naar bij voorbeeld tien miljard op jaarbasis is dan ook onmogelijk en irrealistisch, alleen al door ontstentenis aan valabele projecten van de VMZ.

Ten vierde, ik wens er nog aan te herinneren, wat ik hier eerder gesteld heb, dat er te weinig bijdragen geïnd worden om de werkingkosten van de waterzuiveringsmaatschappij te dek-

ken, meer bepaald bij deze ondernemingen die ongezuiverd afvalwater lozen in oppervlaktewater.

Ten vijfde, ik merk tevens dat het geenszins de regel is dat de investeringen van de VMZ integraal gesubsidieerd dienen te worden ! Zo bepaalt artikel 16 van de wet van 26 maart 1971 op de bescherming van de oppervlaktewateren tegen verontreiniging : „De Staat draagt financieel bij in de investeringsuitgaven van de waterzuiveringsmaatschappijen, hetzij door toelagen om niet bij de uitvoering van de werken, hetzij door deelneming in de lasten van rente en aflossing van de leningen die de maatschappijen hebben opgenomen voor de financiering van hun werken. De Koning bepaalt de voorwaarden en modaliteiten van die bijdrage”.

Als alternatief voor de huidige subsidiëring naar rata van 100 procent kan ook overgegaan worden tot een partiële subsidiëring, zelfs met een enveloppesysteem om de loodzware administratieve weg te verlichten en de realisaties van investeringen in waterzuiveringsinfrastructuur te versnellen. Ik heb voor mezelf een kleine berekening gemaakt en wil u deze niet onthouden omdat ze zo betekenisvol is.

Ten eerste, de Algemene Vergadering van de VMZ op 31 december 1988, heeft een bijdragetarief vastgesteld van 191 frank per inwoners-equivalent voor het jaar 1989.

Deze som wordt als volgt bekomen :

tarief = 191 frank per inwonersequivalent = werkingkosten 1989/vuilvracht

= 1,4 miljard/7,2 miljoen

Ten tweede, veronderstel dat de gelden door het Vlaamse Gewest in 1989 voor de waterzuivering beschikbaar gemaakt 1,5 miljard bedragen.

Ons voorstel is dat VMZ bij voorbeeld 1,5 miljard leent.

Er is dan 3,0 miljard beschikbaar voor investeringen en de subsidiëring valt terug op 50 procent.

De rente en kapitaallasten op 1,5 mil-

Timmermans

jard — 20 jaar aan 9 procent per jaar — bedraagt ongeveer 150 miljoen per jaar.

De afschrijvingen, 5 procent gemiddeld per jaar, op 1,5 miljard bedragen 75 miljoen.

Het effect op het tarief is het volgende : de som van die werkingskosten van de drie factoren, met name 1,4 miljard plus 150 miljoen plus 75 miljoen, gedeeld door de vervuilingsvracht, 7,2 miljoen, geeft voor bij voorbeeld 1989 als bijdrage per inwonersequivalent een totaal van 226 frank in plaats van de 191 frank die was vooropgesteld of, met andere woorden, een verdubbeling van de investeringen geeft een tarieftoename van 35 frank per inwonersequivalent.

Ten derde, voor 1990 kan het volgende scenario voorzien worden :

Het Vlaamse Gewest stelt 2,0 miljard voorop, de VMZ leent 4,0 miljard.

Er is dan 6,0 miljard beschikbaar voor investeringen en de subsidiëring valt terug op 33 procent.

De vuilvracht van de ondernemingen verdubbelt, gelet op de inning bij de niet-zelfzuiverende oppervlaktewaterlozers en wordt aldus drie miljoen inwonersequivalent in plaats van 1,5 miljoen nu. Het effect op het tarief met diezelfde formule bedraagt dan 251 frank per inwonersequivalent, of met andere woorden een verdubbeling van de investeringen in 1990 ten opzichte van 1989 geeft een tarieftoename van 25 frank per inwonersequivalent.

Dezelfde redenering kan worden aangehouden voor 1991. Zo komt men, zoals de heer Vandebosch aan de Minister heeft gesuggereerd, tot een meerjarenplanning die incalculeert wat onze Gemeenschap nodig heeft en derwijze is samengesteld dat al degenen die aanleiding geven tot milieuvervuiling daaraan naar verhouding kunnen deelnemen. Ik denk niet dat daarover enig misverstand kan ontstaan.

Wat 1991 betreft kan het volgende scenario voorzien worden :

Het Vlaamse Gewest voorziet drie miljard.

De VMZ leent zes miljard.

Er is dan negen miljard beschikbaar voor investeringen en de subsidiëring blijft 33 procent.

Het effect op het tarief is ook daar 358 frank per inwonersequivalent.

Dat is nog altijd schappelijk en niet concurrentievervalsend ten opzichte van de bedrijven. Dit zeg ik ter attentie van onze liberale collega's.

Conclusie : als „alternatieve financieringsbron” voor de waterzuiveringsinfrastructuur die direct operationeel is beveel ik een geleidelijke toename aan van de totale massa aan investeringsgelden van het Vlaamse Gewest, gekoppeld aan het nemen van eigen financiële initiatieven en verantwoordelijkheid door de VMZ, zoals in de wet van 26 maart 1971 voorzien is, in plaats van een dubieuze „privatisering van het water”, die hoe dan ook het tarief nog meer zal doen stijgen dan mijn eenvoudige berekeningen aantonen en enkele jaren nodig heeft om operationeel te worden.

Inzake de probleemstelling en het alternatief voor milieueffingen wil ik hier natuurlijk in de eerste plaats nog eens herinneren aan de opmerking die ik eerder maakte, namelijk dat de titel „milieueffing” in feite de lading niet dekt van wat wij in Vlaanderen daaronder verstaan. Onze Noorderburen mogen terecht wel van een „milieueffing” spreken : daar slaat ze immers ook op de luchtpollutie, de geluidshinder, het oppervlaktewater, bepaalde gevaarlijke stoffen, en niet uitsluitend op afval, zoals bij ons het geval is.

De SP is voorstander van een dergelijk systeem : de stimulans om rekening te houden met het leefmilieu geldt dan immers voor alle „soorten vervuilers”.

In wat nu volgt, wil ik mij beperken tot de milieueffingen, ingesteld op de afvalstoffen, omdat ik wil inhaken op het bestaande decreet en omdat de principes van wat ik stel, natuurlijk ook in het algemeen voor heffingen op alle pollutie-vormen gelden.

Eerste groot uitgangspunt : milieueffingen moeten niet uitsluitend het karakter hebben van „lasten” of „belastingen”. Het mag er niet om gaan een boete-zonder-meer op te leggen aan een bedrijf om inkomsten binnen te rijden in de staatskas.

Het bedrijf rekent die kost bovendien ook nog door aan de consument die zijn produkten afneemt, en dat is dan het enige resultaat van de heffing.

Neen, de heffingen moeten zorgvuldig vastgesteld worden : voldoende hoog en voldoende gediversifieerd opdat ze een werkelijke prikkel inhouden voor het betrokken bedrijf om in zijn beheer de meest milieuvriendelijke maatregelen te treffen die kunnen getroffen worden. De eenvoudige verrekening aan de consument moet doorbroken worden — die kan immers een produkt van de concurrent kopen, dat minder kost, omdat die geen of minder heffing betaalt — evenals het niet-nemen van enige maatregel omdat de heffing zo laag is dat ze niet opweegt tegen de kosten van de maatregel. Milieueffingen uitvaardigen is één zaak ; milieueffingen uitvaardigen die effect hebben op de verbetering van de situatie van het leefmilieu is een andere zaak.

Op een rijtje gezet, ziet onze kritiek op de bestaande regeling er dus als volgt uit.

Ten eerste, een fundamentele opmerking heeft te maken met het feit dat er geen heffingen voorzien worden voor degenen die produkten vervaardigen, op de markt brengen of gebruiken die bij hun vervaardiging afvalstoffen doen ontstaan die dienen verwijderd te worden of na hun gebruik als afvalstoffen dienen te worden verwijderd.

Ten tweede, hierdoor blijven de producenten van moeilijk verwijderbare, en niet zelden zeer schadelijke, afvalstoffen buiten schot.

Het principe „de vervuiler betaalt”, dat één van de uitgangspunten is van het afvaldecreet, wordt totaal met de voeten getreden door het decreet van 22 oktober 1986. Door de schrapping van artikel 2 waarin bepaald wordt dat : „Het bedrag van de milieuef-

Timmermans

ving wordt bepaald op grond van de aard, de samenstelling en de hoeveelheid van de verwijderde afvalstoffen en de weerslag van de verwijdering op de gezondheid van de mens of het leefmilieu", wordt de wetgever volkomen vrij gelaten voor de vaststelling van de aanslagvoeten. Anders gezegd : de hoogte van de heffingen wordt ontkoppeld van de graad van verontreiniging van het afval.

Het principe „de vervuiler betaalt" naar rata van de mate waarin hij vervuilt, wordt dus volledig uitgehouden.

Ten derde, in het decreet ontbreekt iedere stimulans tot het milieuvriendelijker verwerken van afvalstoffen.

Eén van de argumenten tot instelling van milieuheffingen was het stimuleren van milieuvriendelijker vormen van afvalverwerking. Men kan de vraag stellen of de vastgestelde tarieven enige stimulans inhouden.

Een voorbeeld : de gemiddelde kostprijs voor verbranding van huishoudelijke afvalstoffen bedraagt 1.000 frank/ton ; de gemiddelde kostprijs voor het storten van huishoudelijke afvalstoffen bedraagt 300 frank/ton.

In het decreet is er tussen beide verwijderingsmethodes slechts een verschil in heffing van 20 frank/ton. Hoe zou een belastingsverschil van 20 frank/ton een stimulans kunnen zijn om over te gaan van storten naar verbranding, al dan niet met recuperatie !

Ten vierde, er wordt geen poging ondernomen om de ongelijkmatige belasting op de individuele burger voor het verwijderen van huishoudelijke afvalstoffen enigszins bij te schaven.

Door het inbrengen van enige differentiatie in de aanslagvoeten bestaat de mogelijkheid om de ongelijkmatige belasting enigszins te nivelleren.

De kostprijs van de huisvuilverwijdering is uiteraard veel hoger in gemeenten — zoals Willebroek — die de verbrandingstechniek toepassen dan in gemeenten die voortgaan met storten — zoals het Land van Aalst.

De belachelijk lage aanslagvoeten in

het decreet maken een aanzet tot nivellering van de kostprijs — een tot elkaar groeien van de bijdragen in de huisvuilverwerking voor alle burgers — totaal onmogelijk.

Ten vijfde, de voorgestelde tarieven zijn bovendien van dergelijk laag niveau, dat ze natuurlijk geen aanleiding geven tot milieu-vriendelijke wijzigingen bij de heffingsplichten. De vraag kan gesteld worden of het decreet van 22 oktober 1986 een aanzet was tot milieuheffingen of eerder een groenelectorale stunt ?

Ter verduidelijking van deze vraag volgen enkele cijfers die wijzen op de manier waarop het decreet is tot stand gekomen en die moeten toelaten een waardeoordeel daaromtrent te maken.

Het decreet is inderdaad nog slechts een flauw afkooksel van het oorspronkelijk door OVAM uitgewerkte voorstel en zelfs van het ontwerp zoals het eerder in juni 1983 door de Executieve werd goedgekeurd.

De Voorzitter : Mijnheer Timmermans, mag ik u vragen af te ronden.

De heer J. Timmermans : Mijnheer de Voorzitter, ik zal besluiten.

Ik zou enkele voorbeelden op een rijtje kunnen zetten ; ik zal dit nu niet doen aangezien mijn tijd is beperkt.

De vraag kan onmiddellijk worden beantwoord, met name dat in verband met de verbetering van de situatie van het leefmilieu, er een nieuwe visie moet komen. Hierbij verwijs ik naar een voorstel van decreet dat wij ter zake bij de Vlaamse Raad hebben ingediend.

Mijnheer de Minister, de aanzet is gegeven, wij zijn inderdaad op de goede weg. De discussie zal echter worden geconcentreerd op uw optreden bij de verschillende voorstellen die in het Mina-plan zijn vervat. Wij nemen dus een afwachtende houding aan maar geven u vast en zeker krediet bij de inspanningen die u wil opbrengen met de Vlaamse Executieve.

De Voorzitter : De heer Bosmans heeft het woord.

De heer Jozef Bosmans (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, net zoals alle leden van de Executieve er zich over hebben verheugd dat hun budget ten opzichte van 1988 fors was gestegen, zo ook werd door de Gemeenschapsminister van Leefmilieu, Natuurbehoud en Landinrichting met fierheid aangekondigd dat hij kon beschikken over een middelenpakket dat ten opzichte van 1988 met ongeveer vijftien procent was toegenomen. Dit kan beschouwd worden als de cijfermatige vertaling van de steeds groeiende aandacht voor het leefmilieu tijdens de laatste jaren.

Mijnheer de Minister, u noemt mijns inziens terecht het leefmilieu het toekomstige thema bij uitstek van de negentiger jaren. In uw Mina-plan, meer bepaald op pagina 288, pleit u daarom voor een interne herverdeling van de beperkte middelen waarover de overheid beschikt.

Nochtans is dit voor de begroting 1989 niet het geval. De stijging van het leefmilieubudget wordt in geen enkele andere sector gecompenseerd, wel integendeel. Daarom kan ik dus tot mijn spijt alleen maar concluderen dat uw pleidooi voor een heroriëntering van de middelen niets meer is geweest dan een goedbedoelde aansporing naar uw collega's in de Executieve toe, die daar echter verder geen rekening mee hebben gehouden. Ieder heeft in zijn poging om het eigen budget veilig te stellen, zijn slag thuisgehaald, al moet ik daar natuurlijk onmiddellijk bij vertellen dat daarvoor niet echt strijd moest geleverd worden.

Om uw stelling kracht bij te zetten, mijnheer de Minister, heeft u dan een aantal cijfers gelanceerd als totale behoeftenraming voor het Mina-plan. Het gaat om een bedrag van meer dan 200 miljard, waarvan u twee derden wil geïnvesteerd zien in de periode 1990-1995. Iedereen zal toegeven dat dit indrukwekkende cijfers zijn.

Gelet op de geraamde grootte van de gevraagde investeringen, is het van het grootste belang reeds een duidelijk zicht te hebben op de manier waarop dit alles moet gefinancierd worden. Het belang hiervan heeft de

Jozef Bosmans

Regeringscrisis bij onze Noorderburen voldoende duidelijk gemaakt. Misschien mede hierdoor geïnspireerd, wordt in uw beleidsplan, mijnheer de Minister, hierop niet dieper ingegaan. U beperkt zich tot een aantal algemeenheden wanneer u stelt dat dergelijke inspanning moet gedragen worden door zowel de diverse overheidsniveaus als door de bedrijven en de gezinnen. Hierover kan uiteraard iedereen het eens zijn. Moeilijker wordt het wanneer er accenten worden gelegd, wanneer er keuzen in de ene of de andere richting worden gemaakt. Tot nog toe hebben de voorstellen hieromtrent zich beperkt tot fragmentaire uitlatingen in de pers. Daaruit blijkt dat de Vlaamse burger zich in de komende jaren kan verwachten aan een fikse stijging van belastingen en prijzen om zijn bijdrage te leveren in de bekostiging van het milieu- en natuurplan. Bij meerdere gelegenheden hier in deze openbare vergadering hebben wij er reeds op gewezen dat dit een foute aanpak is. Integendeel, er moet naar gestreefd worden vervuiling te voorkomen. Daartoe dient afgestapt van het systeem van negatieve sanctionering en moeten positieve sancties gehanteerd worden. Aan ondernemers en verbruikers moeten incentives gegeven worden : zij moeten tot milieuvriendelijk gedrag worden aangespoord door dergelijk gedrag te belonen. Voor de bedrijven ligt de oplossing voor de hand. Door het verlenen van fiscale tegemoetkomingen moeten die bedrijven, die erin slagen hun milieugedrag in positieve zin bij te stellen, bij voorbeeld door de ontwikkeling van milieuvriendelijke produktiewijzen en -methoden, voor hun inspanningen beloond worden. Op dezelfde manier kan dit systeem van positieve sanctionering ook worden doorgedacht op het niveau van de individuele consument. Bij voorbeeld op het vlak van het gebruik van loodvrije benzine zal de verbruiker zijn keuze laten afhangen van het prijsverschil tussen gelode en loodvrije benzine.

Naast het fiscaal stimuleren van milieuvriendelijk gedrag van bedrijven, denk ik ook nog aan een tweede ma-

nier om industriële vervuiling te beperken, namelijk het systeem van de verhandelbare emissierechten. In het kort komt het erop neer dat in een bepaald gebied de emissies van afzonderlijke bronnen onder bepaalde voorwaarden onderling uitwisselbaar worden zonder dat evenwel de totale uitwerp verhoogt. Men kan ook een stap verder gaan en deze emissierechten financieel verhandelbaar maken. Op deze manier zullen bedrijven er toe aangezet worden onder de hun toegestane emissie te blijven omdat ze dan het resterende deel kunnen verhandelen.

Kortom, collega's, dit zijn een aantal nieuwere technieken die breken met de oude mechanismen van milieueffingen waarvan de ondoelmatigheid reeds voldoende werd aangetoond in het verleden. Het is daarom zeer te betreuren dat u, mijnheer de Minister, bij de voorstelling van een ambitieus milieu- en natuurplan blijft zweven bij reeds beproefde concepten en geen aandacht besteedt aan nieuwe alternatieven.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, het Mina-plan is niet alleen omwille van zijn financiële aspecten bekritiseerd geworden, ook op het inhoudelijke vlak was er kritiek te noteren vanuit verschillende hoeken. Vooral de uitval vanwege de Volksunie was opmerkelijk. Reeds een aantal keren heeft de Volksunie in deze Vlaamse Raad de puur Limburgse kaart gespeeld. Inzake de Kempense Steenkoolmijnen was er de houding van Minister Sauwens die louter was geïnspireerd op electorale overwegingen. Zijn schuins marcheren bleef onbegrijpelijk genoeg niet gesanctioneerd.

Maar ook met het Mina-plan werd een kleine Limburgse oorlog uitgevochten. Volksunie-Voorzitter Gabriels uitte op 30 mei laatstleden tijdens een persconferentie zware kritiek op het beleidsplan van zijn provinciegenoot, Minister Kelchtermans. Ook hier kan ik me niet van de indruk ontdoen dat de uitval van de heer Gabriels het gevolg was van een combinatie van een aantal zaken die weinig met milieu en natuur hadden te maken :

— ten eerste zijn er de nakende Europese verkiezingen en de voor de Volksunie niet rooskleurige opiniepeilingen die het media-succes van een Limburgse Minister moeilijk verkeerbaar maken ;

— ten tweede is er de machtsstrijd die aan de gang is binnen de partijtop van de Volksunie en die de Voorzitter tracht te ondervangen door een hardere opstelling.

Om deze redenen noemt de Volksunie, bij monde van haar Voorzitter, het Mina-plan niets meer dan een beleidsintentie en geen werkzame beleidsvisie. Het is slechts een nieuwe verpakking voor oude problemen, zo wordt nog gezegd.

Minder cru, maar toch ook niet mals, is de kritiek van de SP op het beleidsplan inzake milieu en natuur. Het is te fragmentair, baseert zich op een te groot „technisch optimisme” en legt onvoldoende de nadruk op het principe dat de vervuiler moet betalen. Daarom pleit de SP voor een forse verhoging van de milieueffingen. Daarnaast willen de socialisten ook de sociale gesprekspartners betrekken bij het milieubeleid en een grotere inspraak garanderen aan de milieubeweging.

In mijn uiteenzetting naar aanleiding van de Regeringsverklaring heb ik er reeds op gewezen dat dit onvermijdelijk tot gevolg zou hebben dat de Bond Beter Leefmilieu binnen de kortste keren een vaste dotatie zou verzekerd krijgen. Recentelijk heeft u, mijnheer de Minister, dit dan ook aangekondigd. En wat stellen we vast ?

Plots bent u beste maatjes geworden met de milieubeweging die veel van haar kritische opmerkingen heeft ingeslikt.

Eens te meer is dit een schoolvoorbeeld van hoe kritiek de mond kan gesnoerd worden : maak van uw tegenstanders medestanders door ze genoeg geld in de handen te stoppen.

Ik wil hiermee geenszins de belangrijke rol ontkennen die milieu-actiegroepen heden ten dage spelen. Zij vervullen een degelijke rol als signaalgever en zijn in die functie niet

Jozef Bosmans

meer weg te denken uit ons maatschappijbeeld. Maar het is mijn overtuiging dat men deze milieuverenigingen veel beter zou dienen wanneer men hen de mogelijkheid zou verschaffen om in naam van één of meer benadeelde burgers naar de rechter toe te stappen.

Maar laat ik nog even terugkeren naar de SP-bemerkings op het Mina-plan. Hun pleidooi voor het resoluut optrekken van de milieueffingen kan ik niet anders noemen dan een reeds verouderde benadering van het probleem, een partij die zich progressief noemt onwaardig.

Mijnheer de Minister, op uw beleidsplan is er mijns inziens één fundamentele politieke kritiek volkomen gewettigd. Het is namelijk opvallend hoe u erin slaagt in een boek dat bijna 350 bladzijden beslaat de volledige landbouwsector quasi ongemoeid te laten. Het was ook typerend dat wanneer dit thema ter sprake kwam in onze commissievergadering, er direct stemmen opgingen om deze sector in bescherming te nemen. Het wekt de indruk, en hierin kan ik volledig akkoord gaan met collega Gryp, dat u het Mina-plan heeft geschreven, terwijl de Boerenbond steevast over uw schouder heen aan het meekijken was.

Wanneer u nu ook nog stelt dat u het beleid mede zal laten vorm geven door de sociale gesprekspartners, weten we meteen dat ook in de toekomst deze Boerenbond de kans gegeven wordt zijn belangen veilig te stellen.

— De heer H. Suykerbuyk, Ondervoorzitter, treedt als Voorzitter op.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, naast het reeds uitvoerig besproken Mina-plan, is er tevens een gelijknamig Fonds ten bedrage van 2 miljard frank waarover tal van bemerkings kunnen gemaakt worden. Over de aanwending van deze middelen is thans nog weinig specifiek geweten. Het is een cheque waarover de Minister vrijelijk beschikt en die hij bijna naar eigen goeddunken kan besteden. Het ondermijnt ons fundamenteel controle-

recht en daarom kunnen wij ons in deze techniek niet vinden. Ook het feit dat u, mijnheer de Minister, in de Commissie hebt aangekondigd dat u voor dit Fonds een organieke decreta basis wil ontwerpen, kan ons niet geruststellen.

Bovenop deze 2 miljard, was het ook de bedoeling om een gedeelte van de Vlaamse bonus, namelijk 1 miljard, gedeeltelijk aan te wenden voor milieu-vriendelijke investeringen vanwege de lagere overheden. Nu er door de amendementen van de Vlaamse Executieve een nieuwe situatie werd geschapen, is het de vraag of nu nog steeds een bepaald bedrag zal gereserveerd blijven voor de oorspronkelijke bedoelde investeringen.

Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, collega's, afrondend kunnen we dus stellen dat deze leefmilieubegroting onlosmakelijk verbonden is met het Mina-plan. Op dit ogenblik echter verkeert nog zoveel in het ongewisse, ik denk aan het nieuw opgerichte fonds en aan het feit dat nog steeds geen concrete meerjarenplanning voorhanden is, dat mij het gevoel bekruipt dat wij met deze begroting een cheque overhandigen aan de Minister van Leefmilieu waarop de bestemming niet is ingevuld.

De Voorzitter : De heer Capoen heeft het woord.

De heer M. Capoen (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, geachte collega's, de problematiek van het leefmilieu zit in een stroomversnelling.

Er zijn enerzijds de toenemende alarmsignalen over de snel verslechterende toestand van het leefmilieu. We worden overspoeld met rampberichten die, naarmate ze een grotere werelddimensie aannemen, ons angstiger en machtelozer doen voelen. We denken onder meer aan het fenomeen van de zure regen, het gat in de ozonlaag, het broeikas-effect, de vervuiling van de zeeën, de woestijnuitbreiding, de vernieling van de regenwouden, enzovoort.

Daar komt nog bij dat ons rotsvast geloof in de onfeilbaarheid van de

techniek en de wetenschap enkele felle deuken heeft gekregen, waardoor er een groeiend besef is van de kwetsbaarheid van het technisch-economisch apparaat, wat op zijn beurt een permanente bedreiging inhoudt voor het ecologisch systeem.

Bedrijfsrampen zoals Tsjernobyl, Bhopal, Bayer, Seveso en scheepsrampen met atoomduikboten, olietankers en giftcontainerschepen hebben zulke verstrekkende ecologische gevolgen dat ze de publieke opinie in beroering brengen en ons de indruk geven dat we op een vulkaan leven die ieder ogenblik kan uitbarsten.

Anderzijds zijn er dan de vele positieve berichten die ons dan weer hoopvol stemmen. Belangrijke instanties en invloedrijke gezagsdragers gaan zich meer en meer milieubewust opstellen en dringen aan op een grotere inzet van mensen en middelen om het tij te doen keren.

Enkele maanden geleden verklaarde de internationale vereniging van de scheikundige nijverheid : „Onze industrie zal milieuvriendelijk zijn, of ze zal niet meer zijn.”

Op het VBO-symposium „De ondernemingen en de ecologische uitdaging” op 18 februari 1988 zei de voorzitter Bodson : „Het bestuur en het kaderpersoneel in de bedrijven zijn er zich van bewust dat de bescherming en de veiligstelling van ons milieu een voorwaarde is voor de ontwikkeling van de onderneming en soms zelfs voor het bestaan ervan.”

Tijdens de jongste UNO-vergadering heeft de Sovjetminister Sjevarnadze een pathetische oproep gedaan tot milieusamenwerking en zei : „alle ideologie wordt bijkomstig als we samen in een boot zitten die vergaet.”

Het leefmilieu was één van de hoofdthema's in de Amerikaanse presidentsverkiezingen en zelfs mevrouw Thatcher legt stoere milieuverklaring af.

En dat de leefmilieuproblematiek steeds zwaarder gaat doorwegen op de politieke besluitvorming is onlangs nog in Nederland gebleken, waar de Regering Lubbers is gevallen wegens onenigheid binnen de regeringspartij-

Capoen

en over de financiering van het milieubeleid.

Daarmee zijn, we dan beland bij de begroting Leefmilieu van de Vlaamse Regering. Wanneer we de bedragen, voorzien in de begroting stellen naast de kosten die de sanering van ons leefmilieu met zich zal brengen, dan betekenen deze nog niet eens de klassieke druppel op de al even klassieke hete plaat.

Alleen al om de doelstelling van 1985 inzake waterzuivering te realiseren is er een veelvoud, ongeveer 50 miljard frank, van de totale begroting voor Leefmilieu nodig. Dan blijven er nog de andere sectoren zoals de afvalverwerking, de sanering van de „black-points”, het tegengaan van de verzuring en andere.

Gisteren nog konden wij in de krant lezen dat het jaarverslag van OVAM werd gepubliceerd. Daarin is onder meer vermeld dat om de „black-points”, de city's, te saneren, 18 tot 40 miljard nodig is.

Mijnheer de Minister, het zal niet voldoende zijn de huidige operatie nog enkele jaren te herhalen en er van uit te gaan dat wij over voldoende middelen beschikken om het probleem grondig aan te pakken. Dit neemt niet weg dat wij u feliciteren voor hetgeen u heeft bereikt. Er is dus een totale herschikking van de begroting van de Vlaamse Regering ten gunste van het leefmilieu noodzakelijk, wil men op een afdoende manier de sanering van ons leefmilieu aanpakken.

Ik zal het straks nog even hebben over het Mina-fonds en wat meer toelichting geven bij hetgeen de heer Bosmans daarover heeft gezegd. Mogelijks biedt dat fonds een uitweg voor dit probleem en kunnen wij op een betaalbare en realistische manier het leefmilieuprobleem aanpakken door het op een speciale manier te laten stijven, onder meer met inbreng van privé-kapitaal.

Mijnheer de Minister, ik heb vernomen dat u intussen de tekst van de persconferentie heeft ontvangen. Collega Bosmans heeft uiteraard Het

Laatste Nieuws gelezen waarin in grote letters stond vermeld: „De Volksunie slaat terug. Er blijft geen spaander geheel van het Mina-plan”. Dit artikel verscheen de dag na het incident met Minister Sauwens in de Vlaamse Regering. Wij hadden die tekst toen reeds een maand voorbereid zodat u kan begrijpen dat wij niet onmiddellijk klaar waren om terug te slaan. Wij wisten toen trouwens nog niet waarop. Wij hebben daar inderdaad kritiek bij, maar mits enkele bijshavingen zien wij dit instrument als een middel tot sanering. Wij zullen ons standpunt nader toelichten wanneer het debat over het Mina-fonds zal plaatsvinden.

In afwachting van zulke fundamentele herschikking van de begrotingen moeten we op de meest rationele en effectieve wijze de schaarse en zeker ontoereikende middelen aanwenden. Preventie, sensibilisatie en een geïntegreerd milieubeleid zijn in dit opzicht belangrijke hefboomen in de handen van de minister vooral omdat zij niet zoveel kosten en grote effecten kunnen hebben.

Ik wil nog even terugkomen op een thema dat de heren Vandebosch en Timmermans hebben belicht: „de vervuiler betaalt”. Wij willen het hier meer speciaal hebben over het belang en de noodzaak van een geïntegreerd milieubeleid.

Mijnheer de Voorzitter, ik wil even verwijzen naar wat de heer Vandebosch en de heer Timmermans hebben aangehaald, namelijk dat de vervuiler moet betalen. Dat is een goed en logisch principe. Het is echter een mes dat langs twee kanten snijdt.

Ten eerste, de vervuiler moet dan voldoende betalen voor de vervuiling die hij veroorzaakt, anders is het een gemakkelijksoplossing.

Ten tweede, het principe is voor de gewone consument een soort alibi door te zeggen dat de fabrikant er al heeft voor betaald. Ik denk hier aan wegwerpverpakking enzovoort. Wij moeten voorzichtig zijn met het hanteren van dergelijke principes.

Wanneer u aan sensibilisering doet moet u er rekening mee houden dat niet alles is opgelost door te zeggen

dat de vervuiler betaalt. Het is beter te voorkomen. Ik hecht bijgevolg meer belang aan de noodzaak van een geïntegreerd milieubeleid.

Een leefmilieu is een ingewikkeld net van interne en externe factoren die van mekaar afhankelijk zijn en wederzijds in verbinding staan. Het geheel vormt een vrij stabiel evenwicht.

Het ontregelen van de natuurlijke draagkracht van dit systeem is niet afhankelijk van de optelsom van de afzonderlijke milieu-delicten, maar volgt een exponentieel verloop waarbij de eerste vervuilingen nog vrij snel geneutraliseerd kunnen worden. Een vervuiling is bijgevolg vaak oorzaak van een lang aanslepend proces van opeenvolgende deelpolluties. Duurzaamheid en draagkracht van natuurlijke ecosystemen moeten de kern van het beleid vormen; met andere woorden milieuaantasting mag nooit verder gaan dan het regeneratievermogen van het ecosysteem.

Het directe gevolg hiervan is dat een symptomatische aanpak van oppervlakkige pollutie slechts een tijdelijke en onvoldedige oplossing geeft. Oplossingen ten gronde kunnen bijgevolg slechts gebeuren door het zoeken en oplossen van oorzakelijke verbanden. Om deze reden is de oude en sectoriële indeling, lucht, water, bodem, geluid, afval en natuur niet meer voldoende.

Geïntegreerd milieubeleid houdt in dat de in de ecologie voorkomende processen als zodanig erkend en beschreven moeten worden. Een alternatieve indeling naar interactieve thema's, zoals verzuring, overbemesting, broeikas-effect, ozonproblematiek, versnippering en uitdroging natuurgebieden, geeft een realistische en aanvullende beschrijving van de klassieke opdeling. Het vormt bovendien een degelijke basis om milieu-problemen „oorzakelijk” en „geïntegreerd” op te lossen. De hieruit voortvloeiende milieumaatregelen zullen multidisciplinair van aard zijn en niet enkel symptoombestrijdend werken.

Om te komen tot een echt geïntegreerd milieubeleid is het absoluut noodzakelijk dat bij iedere beleidsopatie maximaal wordt rekening gehou-

Capoen

den met de milieuaspecten en dat er dus voor ieder belangrijk project een MER wordt opgesteld.

Wij verwachten met andere woorden dat de minister bevoegd voor het Leefmilieu over de schouders van zijn collega's gaat kijken wanneer deze nieuwe initiatieven op papier zetten.

Een integrerend leefmilieubeleid heeft immers als doel zijn stempel te drukken op iedere beleidssector afzonderlijk.

Wanneer men kiest voor een bepaalde industrie of bedrijf kiest men meteen ook voor een bepaalde soort en hoeveelheid afval en vervuiling.

De beleidsopties inzake industrieel beleid, energievoorziening, landbouw, verkeer, ruimtelijke ordening en andere sectoren hebben telkens belangrijke consequenties voor het leefmilieu. Vooral de ruimtelijke ordening is sterk bepalend voor de kwaliteit van onze leefomgeving.

De verbanden tussen de functies wonen, werken en recreatie en de noodzakelijke infrastructures om deze functies onderling te verbinden, zijn determinerend voor het gebruik en/of de verspilling van de open ruimten.

De bescherming en het beheer van ons leefmilieu is dus niet alleen een kwestie van centen. De verbetering van ons leefmilieu vereist in eerste instantie de medewerking en de gezamenlijke inspanning van alle verantwoordelijken en deelnemers aan het economisch, sociaal en maatschappelijk proces.

Een belangrijke groep van deze verantwoordelijken, met name de ondernemers, klagen steen en been over de juridische poespas van de ontelbare wetten, voorschriften, verplichtingen en verordeningen op het gebied van leefmilieu. Naar hun zeggen hebben zij te maken met tegenstrijdige verklaringen van wetteksten, richtlijnen, decreten en verordeningen. Ook klagen zij over de complexe en vaak overbodige administratieve paperassen en de steeds

meer elkaar overlappende controles en verificaties vanwege de verschillende milieu-instanties.

Zijn deze klachten gegrond, en zo ja, welke initiatieven worden overwogen om te komen tot meer coördinatie en meer overleg ter zake, zodat de klachten wegvallen en de ondernemingen al hun energie kunnen besteden om mee te werken aan de sanering en het beheer van het leefmilieu.

Aan de vooravond van de Europese verkiezingen past het om de leefmilieuproblematiek in een ruimer verband te plaatsen en ook hier even te verwijzen naar de komende eenmaking van de Europese markt en de plaats van het milieubeleid in het eengemaakte Europa.

Door het grensoverschrijdend karakter van meerdere soorten milieuvervuilingen zoals ozon, CFK's, zure neerslag, overbemesting, enzovoort, is een bijzondere taak weggelegd voor de Europese Gemeenschap. Het heeft weinig zin in de lidstaten afzonderlijke beschermingsprocedures op te stellen. Door de ernst van de feiten is een globale en totale aanpak dringend noodzakelijk. Dit kan enkel realistisch worden uitgevoerd indien een daartoe geschikt orgaan wordt opgericht binnen de EG, met voldoende financiële armslag en researchmogelijkheden om een georganiseerde en gedirigeerde Europese aanpak te realiseren. De financiering van deze overkoepelende structuur moet worden verzekerd door de lidstaten bijvoorbeeld een bepaald percentage van BNP. Pas dan kan er effectief worden opgetreden en kunnen de tot nu toe vrijblijvende milieuactie-plannen (MAP's) worden gerealiseerd. Het is aan de lidstaten afzonderlijk om de richtlijnen en verordeningen maximaal te vertalen en uit te voeren.

Het is tevens interessant om milieuheffingen voor bedrijven en landbouw Europees te bepalen. Op deze manier blijft de onderlinge concurrentiekracht verzekerd.

Om te eindigen wens ik een bemerking te maken in verband met de bevoegdheidsverdeling.

Op lokaal vlak vormt de huidige be-

voegdheidsverdeling tussen de nationale Staat en de Gewesten een belangrijke oorzaak voor de huidige moeilijkheden inzake milieubeleid. Het recente Noordzee-protocol onderstreept het feit dat het bestaan van deze twee beleidsniveaus geen garantie geeft voor een structureel beleid. De Volksunie vraagt zich af in hoeverre het Staatssecretariaat voor Leefmilieu nog zin heeft.

— *De heer L. Vanvelthoven, Voorzitter, treedt opnieuw als Voorzitter op.*

Om een effectief globaal leefmilieubeleid mogelijk te maken, is de Volksunie voorstander van het beperken van het aantal beleidsniveaus tot de Europese Gemeenschap, het Vlaamse Gewest, provincies en gemeenten. Het is te duur om enkel voor het ratificeren van de Europese richtlijnen een Staatssecretariaat te behouden.

De resterende bevoegdheden van deze dienst moeten, in zoverre ze niet door de Gewesten kunnen worden uitgevoerd, door de Europese Gemeenschap zelf geregeld worden (bijvoorbeeld Noordzee-problematiek). Het uitschakelen van deze tussenstap is tevens kostenbesparend. Dit geld kan beter voor de uitvoering van het milieuplan gebruikt worden. (*Applaus*)

De Voorzitter : De heer Cuyvers heeft het woord.

De heer J. Cuyvers (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de Minister, uw begroting voor het jaar 1989 laat ons, Groenen, voor het grootste deel op onze honger. Een echte ecologische bijsturing is nog niet voor vandaag alhoewel we echt geen tijd meer te verliezen hebben. Als het gezegde time is money ergens opgaat, is dit zeker het geval voor de bestrijding van de milieuverontreiniging aan de bron. Tijdens de bespreking in de commissie voor Leefmilieu van het Mina-plan en uw begroting, geeft u ons gedeeltelijk gelijk. Ik citeer : „In feite was het dan ook niet de bedoeling van de begrotingsoverheid een fundamentele evaluatie en bezinning omtrent de prioriteiten bij het opstellen van de huidige begroting te maken. Het was de bedoeling

Cuyvers

die te voorzien voor de begroting 1990 die later op het jaar zal worden opgesteld”.

Wij, Groenen, kijken al met spanning uit naar het najaar en de begrotingsdiscussie 1990. Wij betwijfelen wel of u er zult in slagen werkelijk uit te pakken met een Vlaams milieubeleidsplan dat de vergelijking met dat van onze noorderburen van begin dit jaar kan doorstaan. Wij verwachten dan duidelijk omschreven gekwantificeerde doelstellingen met een specifieke inkomsten- en uitgavenbalans. Wij willen uw beleid minimaal éénmaal per jaar kunnen toetsen aan de mate waarin u opgestelde doeleinden heeft bereikt in het kader van een meerjarenplan.

Momenteel hebben wij als Groenen veel moeite met de nog altijd te fragmentaire inhoud, met de té zachte aanpak van de vervuilers en met de verkeerde situering van de financieringsinspanningen en last but not least met het nagenoeg totaal ontbreken van gekwantificeerde doelstellingen. Wij kijken met spanning uit naar de beloofde tweede versie van uw Mina-plan en zullen dan kunnen vaststellen in welke mate u de kinderziekte tengevolge van te snel alle beschikbare verspreide gegevens te bundelen, zult overwonnen hebben. Op zichzelf is de verdienste van Mina-1 dat we nu niet alleen goed weten wat we kennen, maar evengoed in de Commissie een inventaris hebben gemaakt van alle gegevens die nog ontbreken, en het zijn er heel wat.

Aangezien mijn collega Eric Gryp zo dadelijk ook nog zal tussenkomen over uw begroting, mijnheer de minister, ga ik mijn bespreking na de algemene korte visie beperken tot drie terreinen namelijk :

1. de Waterproblematiek ;
2. de CFK-problematiek ;
3. de inspraak van de burger en milieuverenigingen in de eerstelijnsmilieuzorg van de gemeenten.

Wij, Groenen, vrezen dat u met uw Mina-plan vele verwachtingen wekt, maar die verwachtingen niet gaat kunnen waarmaken. Daarvoor zien we de volgende redenen.

1. Hoe gaat u er in slagen binnen de krappe financiële ruimte voor het overheidsbudget van de Vlaamse Executieve tegen 1995 de gewenste miljarden te vinden voor de watervoorziening en de waterzuivering ? U wil duidelijk de absolute prioriteit geven aan de sector water. Dit uit zich in de verhouding van 159 miljard voor de post water op een totaal budget van 201 miljard. Aangezien openbare werken niet onmiddellijk gerealiseerd zijn eens dat het budget ervoor is aangenomen en u tegen 1995 op grond van Europese verplichtingen de basiskwaliteit van ons oppervlaktewater gevoelig moet verbeteren, zou u uiteindelijk tegen 1992 de volgende sommen moeten kunnen investeren : voor collectoren en RWZI's 48 miljard, voor riolering 90 miljard en voor watervoorziening 21 miljard.

Dit zou wel eens een te grote heksen- toer blijken te zijn, mijnheer de minister, om die sommen op zo'n korte tijd te mobiliseren. Uw Mina-fonds met maximaal 500 miljoen extra beschikbaar geld voor 1989 lijkt ons vergeleken met die enorme bedragen maar een peulschilletje.

Zelfs indien u die bedragen weet te vinden, zullen die niet volstaan indien u die grote sprong voorwaarts alleen beperkt tot het financiële domein. Volgens ons moet u ook een grote sprong maken in uw visie omdat de huidige visie van het Mina-plan duidelijk nog te fragmentair is.

Alhoewel het hoofdstuk water één van de betere delen uitmaakt, vergeet u volgens ons en de Bond Beter Leefmilieu in uw geschetste beleid een aantal essentiële ecologische dimensies.

In uw analyse beperkt u zich tot het aspect : „Hoeveel water verbruiken wij ?” Voor het formuleren van uw doelstellingen gaat u te uitsluitend uit van de weliswaar belangrijke vraagstelling : „zullen we voldoende blijven produceren tegen een redelijke prijs en met een redelijke afhankelijkheid van Wallonië ?” Ook in de Commissiebesprekingen kregen we geen antwoorden op vragen die ook de Bond Beter Leefmilieu u stelt.

Het zijn naar onze mening funda-

mentele vragen in verband met de ecologie. Wat zijn de gevolgen van de waterwinning voor de kwaliteit van de omgeving ? Hoe beïnvloedt het eco-systeem de kwaliteit van het drinkwater ? Hoe bepalend zijn kwaliteit en kwantiteit water voor de toekomst van de Vlaamse ecosystemen ? De louter technische benadering overheerst te nadrukkelijk de ecologische benadering.

Uiteraard ontbreekt ook het onderzoek naar het verband tussen beide velden : „Hoe kan de waterwinning in Vlaanderen veilig gesteld worden met behoud van de milieukwaliteit ?” Hierbij springt de discussie over het behoud van het Ter Yde-Hannecaertbos en de dreigende verzilting van de polders natuurlijk voor de geest.

Een even verreichend verband zoals de relatie tussen waterkwaliteit en waterwinning en de belangrijke milieubedreigingen als verzuring, overbemesting en de verspreiding van milieugevaarlijke stoffen, behoort helaas niet tot de aandachtsfeer van Mina-I. Dit geldt trouwens niet alleen voor de delen over drinkwater. Ook de besprekingen van bodemverontreiniging en afval lijden onder dit laatste euvel.

Alhoewel u uw Mina-plan voorstelt als een basisdocument betreuren wij, Groenen, dat u daarin geen aandacht schenkt aan de werkelijk fundamentele thema's van heel het ecologisch debat. Wij verwachten in het kader van de door u al aangekondigde bijsturing van uw plan inzicht te krijgen in de wijze waarop u denkt om te gaan met :

- a. de manier waarop de Vlaming zijn levenswijze moet veranderen om een welzijn in harmonie met de omgeving op te bouwen, met andere woorden, geen economisch paradijs op een ecologisch kerkhof of omgekeerd.
- b. Een vernieuwde houding tegenover vervuiling, de verspilling van energie en grondstoffen zoals drinkwater.
- c. Een ethischere houding tegenover de Derde Wereld.
- d. Een kritische analyse van het positief wetenschappelijk optimisme.

Cuyvers

Het is te gemakkelijk te geloven dat wetenschap en techniek alleen in staat zijn de kwalijke gevolgen van het menselijk handelen voor het milieu weg te werken. De niet-hernieuwbare grondstoffen zijn niet onuitputtelijk en elke nieuwe milieutechnologische herstelremedie eist steeds weer een nieuw verbruik van kostbare grondstoffen zoals bvb. zeldzame metalen als katalysatoren voor auto's.

Wat watergebruik betreft zullen we moeten toe komen tot een ecologisch verantwoorde onttrekkingsnorm uit het milieu zowel voor oppervlaktewater als grondwater.

Wanneer we blijven roofofbouw plegen op het grondwaterpeil zal de problematiek van verdroging en verzilting nog dramatische afmetingen aannemen. Wie zei weer: „Gouverner c'est prévoir ?”

De uitbuiting van het sokkelwater, dat nu al een probleem schijnt te zijn in West-Vlaanderen, moet aan banden worden gelegd. Een milieuhelling, die rechtvaardig is met het aantal m³ grondwater dat de industrie en de landbouw en de dienstensector onttrekken ten koste van de drinkwatervoorraad in de grond, zal die sectoren efficiënt aansporen om op een meer economisch en hier ook ecologisch verantwoorde manier met grondwater om te springen.

Voor het ecologisch waterbeleid verwachten de Groenen van u spoedig een uitgewerkte nota „rationeel waterverbruik” ter discussie voorgelegd te krijgen. Wat nu gebeurt, is een knap voorbeeld van je reinste verkwisting van schaarse middelen en onnodige milieuverontreiniging. Men verspeelt hectoliters drinkwater aan het doorspoelen van het WC het wassen van de auto, het sproeien van het gazon, het afkoelen van de huizen in de zomer door de gevel nat te spuiten. In 1989 kan het niet langer normaal zijn dat zelfs met het spookbeeld van de lange hete zomer van 1976 voor ogen de overheid, dus u, mijnheer de minister, geen structurele preventieve maatregelen neemt.

Dit is volgens ons een illustratie van

uw globale denkfout: aangezien de vraag stijgt, moeten we wel meer trachten te produceren. „Volgens ons is het totaal ecologisch verantwoord ook de vraag naar drinkwater zelf voor een groot gedeelte te trachten te drukken. Ook economisch gezien pleit alles voor onze stelling. Aangezien momenteel elke m³ drinkwater eerst moet gezuiverd worden en dus te importeren energie opslokt en secundaire milieuverontreiniging met zich brengt.

De massa zuiveringsslib die we niet meer kwijt kunnen, verminderen we én de kosten en de afgeleide milieuverontreiniging door de vraag naar drinkwater te drukken. We denken nog aan andere interessante neveneffecten van onze benadering. Wanneer bijvoorbeeld de particulieren in alleenstaande huizen en andere vormen van laagbouw meer regenwaterputten zullen installeren, daartoe aangespoord door milieuheffingen op het verbruik van drinkwater enerzijds en installatiesubsidies voor regenwaterputten anderzijds, zullen die putten ook nog gaan functioneren als miniwachtbekkens. Daardoor zal de hydraulische overbelasting van de WZI's bij plotse hevige regenval efficiënt afgeremd worden zonder dat we weer vele kostbare en ruimte verslindende wachtbekkens voor onze WZI's moeten bouwen. Dit zal op haar beurt als extrapositief neveneffect hebben dat de positieve kleine schaaffecten van de waterzuiveringsstations niet na elke zomerse regenvlaag voor een tijdje geneutraliseerd worden door de extravervuiling, die alhoewel wel verdund niet kan worden opgevangen door de WZI's.

Wateroverlast kunnen we nog verder tegengaan door aangepaste bewerkingstechnieken in de landbouw, door de kanalisering van de beeksystemen af te remmen en de macadamisering en asfaltering van het grootste gedeelte van het platteland tegen te gaan. Volgens ons, Groenen, mijnheer de minister, laat u ook een flink aantal kansen ongebruikt liggen om de kwaliteit van het water te verhogen.

Wanneer u uw personeelskader van uw controleapparaat volledig invult

met voldoende geschoold personeel enerzijds, de lozingsvergunningen openbaar maakt voor de plaatselijke milieuverenigingen en de sancties bij overtredingen van de lozingsnormen gevoelig opdrijft, gaan de bedrijven vlieg eieren voor hun geld kiezen en de lozingsnormen beter respecteren.

Uit mijn klein arrondissement wil ik bij wijze van illustratie een voorbeeld geven van een bedrijf dat ondanks parlementaire druk van de Groenen slechts 4 jaar na het verstrijken van de eerste deadline met als aangekondigde mogelijke sanctie sluiting van het bedrijf tot de uitbouw van een zuiveringsstation is overgegaan.

Een ander bedrijf, deze keer een zuivelfabriek, beweert dat zij er in lukt zes maanden lang de lozingsnormen voor afvalwater te blijven respecteren ondanks slijtageverschijnselen van haar bellenbeluchtingsapparaat van haar waterzuiveringsstation. Als dat waar zou zijn kan ik daar maar één conclusie uit trekken: de normen voor de zuivelindustrie voor afvalwaterlozing zijn te slap en kunnen probleemloos worden verstrengd. Daardoor gaan de slijtageverschijnselen vlugger worden hersteld. *(De heer Cuyvers toont een boekje met staal van afvalwater dat hij aan de Minister zal overhandigen)*

Zolang, zoals dit staal aantoonde, mijnheer de minister, afvalwater van een textielabriek meer op verdunde latex dan op water mag lijken pakt het huidig beleid de vervuiling niet echt aan de bron aan.

De sanering van het oppervlaktewater blijft dan nog een te dure en technisch moeilijke haalbare „end of the pipe”-operatie. De Europese normen voor oppervlaktewater zullen wij vlugger en met minder kosten bereiken wanneer we vandaag nog een ecologische produktpolitiek voeren.

Indien u het preventiebeleid echt meer aandacht wil geven en daar staan wij, Groenen, volledig achter, moeten dus de middelen voor sensibilisering en voorlichting vooral Jan Modaal en de ondernemer inlichten over ecologisch meer verantwoorde produkten en produktiewijzen. Laat mij daar nu eens een concreet uitgewerkt voorbeeld van geven.

Cuyvers

Zo moet de fosfaatbelasting die mee aan de basis ligt van de algengroei in de Noordzee niet teruggedrongen worden door wat fosfaatproducenten willen, namelijk dure derdetrapswaterzuiveringsinstallaties. Wij stellen de volgende radicale aanpak voor. Door een verbod op fosfaathoudende detergents, door de fosfaatvracht van drijfmest en veevoerders via uitgekende bemestingsnormen en samenstelling van veevoerders drastisch te reduceren houden we de algengroei onder controle. Dat we daarvoor ook meer gaan beantwoorden aan onze internationale en nationale verplichtingen, voortvloeiend uit de Tweede Noordzeeconferentie van 1987 en het ontwerpakkkoord voor de bescherming van de Noordzee, is mooi meegenomen.

Nu wil ik iets minder uitvoerig twee andere punten aansnijden die mij zeer nauw aan het hart liggen. Volgens de Financieel Economische Tijd van 2 juni jongstleden gaat u het afvaldecreet gevoelig verstrengen. Bravo! Zo gaat u de geldboetes voor overtredingen vertienvoudigen en de milieuheffingen gevoelig verhogen op vergunningsplichtige inrichtingen.

Als indiener van drie wetsvoorstellen en een voorstel van decreet betreffende CFK's, ben ik benieuwd hoe groot de milieuheffing gaat zijn op producten die CFK's bevatten, namelijk spuitbussen, koelkasten en materialen met CFK als blaasmiddel. Wanneer gaat die milieuheffing effectief worden ingevoerd? Wanneer gaan we het decreet ontvangen of het ministerieel besluit?

Misschien kunt u die opbrengsten dan gebruiken om de recyclage van CFK's uit afgedankte koelkasten en frigo's te realiseren en te veralgemenen. Dan gaat het Vlaamse Gewest effectief haar steentje bijdragen tot de vermindering van de aantasting van de ozonlaag.

Als derde onderdeel van mijn betoog wil ik nader ingaan op uw voornemen in elke gemeente een milieudienst op te richten en de gemeente te subsidiëren als eerstelijns milieuzorger.

Een milieudienst kan efficiënt zijn in-

dien hij de volgende zaken kan realiseren.

1. Via de voorlichting op de burger een oproep doen meer milieubewust om te springen met aanschaf en gebruik van producten, met afval, met de vervoerskeuze en met gedrag in de leefomgeving.

2. Gedragsverandering in de goede richting moet nationaal en regionaal ondersteund worden door positieve en negatieve financiële prikkels, bijvoorbeeld prijs van tabak.

3. Met de producenten en vooral met name met de detailhandel worden afspraken gemaakt om het aanbod van milieuvriendelijkere alternatieve producten te stimuleren ten nadele van de milieuverontreinigende artikelen.

4. De eventuele spanning tussen eigenbelang op korte termijn en het algemenere milieubelang moet weggevoerd worden. Daarom moeten de nadelige effecten op een hoger schaalniveau zichtbaar gemaakt worden en moet aangetoond worden dat we die niet ongestraft ten voordele van individueel profijt of profijt van een beperkte groep kunnen blijvend afwentelen op de rest van de maatschappij.

Als *conditio sine qua non* kan zo'n milieudienst slechts echt optimaal functioneren in een gemeente waarin de openbaarheid van bestuur en de inspraak van alle burgers en ook van de plaatselijke en onderlegde milieuverenigingen gerespecteerd worden.

De laatste twee punten illustreer ik met de 24 uren van Ieper. Zolang de burgers geen duidelijke alomvattend beeld krijgen van de negatieve gevolgen voor Ieper en omgeving, maar ook voor het hele Vlaamse Gewest van deze autorally, die eind juni weer eens plaatsvindt, een week lang Ieper en omgeving overeind zet en de rust verjaagt, zal het voor een individueel gemeentebestuur moeilijk zijn om de doortocht op haar grondgebied te weigeren. De druk die de inrichters constant uitoefenen op elke gekozen valt niet te onderschatten. Zij beweren dat een eventueel verbod ook de kortetermijnbelangen van de horecasector van de streek schaden. De emotionele belasting en de financiële

rekening van de aangerichte schade blijft tot een minimum beperkt.

Blijkschade tijdens de oefenperiode en de wedstrijdperiode verstoren van het natuurgebied de Kemmelberg, lawaai- en stankoverlast, aantasting van het wegdek wegen volgens een oppervlakkige redenering inderdaad niet op tegen de economische winsten voor de horecasector, voor de bekendmaking van de streek van Ieper en vooral tegen de kick van als toeschouwer het gevaar uit te dagen door op gevaarlijke plekken te gaan staan en je te laten onderdompelen in de zotte 24 uren.

De nadelige belangen op het hogere niveau zijn nochtans niet te onderschatten. Voor honderdduizende, vooral jonge toeschouwers wordt het beeld van de agressief rijdende snelheidsmaniak die zich met opgefokte wagens in bochtenwerk uitput tot ideaal verheven. Dat dit lijnrecht staat tegenover de trieste dodencijfers van het weekend met de vooral jonge slachtoffers en tegenover de campagnes gevoerd door Via Secura, zal hen een zorg wezen. Volgens ons horen snelheidsritten zeker niet thuis op de openbare weg of het parcours nu wel of niet door of langs een natuurgebied, een woonwijk of een hospitaal loopt. Rekenen op een sanctienering van de verkozenen door de kiezer bij de volgende gemeenteraadsverkiezingen over 5 jaar vind ik niet verantwoord. De Vlaamse Executieve moet volgens mij de gemeentemandarissen ter hulp komen en autorallys op de openbare weg radicaal verbieden.

Na deze uitgewerkte illustratie van de voorwaarden keer ik terug. Een milieudienst kan nuttig werk verrichten als hij de nodige onafhankelijkheid verwerft ten opzichte van het gemeentebestuur. Dit is nodig om het bestuur op haar vergissingen ten gevolge van een verkeerd inschatten van de langetermijneffecten van een exploitatie en bouwvergunning voor bepaalde bedrijven in ambachtelijke zones of bijvoorbeeld in woonzones.

Daar kan ik u trieste voorbeelden van geven. Ik denk maar aan de ambachtelijke zone van de gemeente Buggenhout waar ondernemingen

Cuyvers

zitten die moeilijk nog als ambachtelijk bedrijfje kunnen beschouwd worden en ongelooflijk milieuvuilend zijn.

Ik denk aan Ronse waar een bedrijf voor plasticverwerking de steun genoot van de vorige schepen van leefmilieu die tevens schepen voor KMO was. Het stadsbestuur heeft, ondanks een levend buurtcomité, getracht via een BPA de woonzone om te vormen tot een industriezone op één km van het centrum van de stad Ronse. Ongelooflijk, maar waar.

Mijnheer de minister, u denkt aan een decreet voor de oprichting van een gemeentelijke milieudienst. Ik hoop dat u met deze suggesties en het aanwijzen van eventuele struikelstenen rekening zult houden. Beter voorkomen dan genezen is altijd het motto van de Groenen op het vlak van milieuverontreiniging. (*Applaus bij Agalev*) (*De heer Cuyvers overhandigt de Minister de bokaal met het afvalwater*)

De Voorzitter: De heer Dufaux heeft het woord.

De heer J. Dufaux (*op de tribune*): Mijnheer de Voorzitter, mijnheer de minister, geachte collega's, vandaag blijf ik even stilstaan bij de begroting leefmilieu 1989, meer speciaal bij de kredieten ingeschreven voor de waterzuivering, en bij het waterzuiveringsbeleid en zijn diverse aspecten, zoals uiteengezet in het Mina-plan van de minister, en waarvoor deze begroting de nodige kredieten verstrekt. Niet toevallig geef ik mijn uiteenzetting dan ook de titel „zullen er nog vissen zwemmen?” Mijn antwoord is klaar en duidelijk: ja er zullen nog vissen zwemmen, maar dan wel vissen van een heel speciaal ras, die diverse permutaties ondergaan hebben en die men enkel nog kan ontmoeten op de ene of de andere futuristische planeet. Ofwel zullen het vissen zijn uit een of ander metaal vervaardigd, aangedreven door een speelgoedmotor met afstandsbediening, en computergestuurd vanuit de ene of de andere zuiveringsinstallatie. Ofwel zal in het jaar 2095 een of ander achtergebleven stekelbaarsje uit zijn schuilplaats te voorschijn ko-

men en als een „onwezen” kijken naar de vervuiling die wij hebben veroorzaakt en de gebrekkige waterzuivering die wij tot stand brachten.

Collega Vandebosch, u merkt dus duidelijk dat ik eerder pessimistisch ben bij de benadering van dit probleem. Mijn uiteenzetting is dan ook een aanklacht tegen de al te optimistische beleidsverklaringen die de Minister vaak aflegt, of die hem door journalisten in de mond worden gelegd.

Dit betoog wil eveneens een aanklacht zijn tegen het onrealistische en niet haalbare programma dat de minister de burgers voorschotelt. Bovendien heeft hij niet de nodige middelen om een degelijk en efficiënt waterzuiveringsbeleid te organiseren. Dit betoog wil ook een aanklacht zijn tegen de fragmentarische aanpak van dit waterzuiveringsbeleid en is een waarschuwing voor de gepeperde factuur die de belastingbetaler of consument eens te meer te wachten staat.

Mijnheer de Minister, uw verklaringen, en die van uw collega's Staatssecretarissen en Gewestministers inzake ons waterzuiveringsbeleid, de te behalen doelstellingen en objectieven, zijn te optimistisch en vormen een schril contrast met de realiteit. De doelstellingen zijn vervat in het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 oktober 1987. Ze zijn, zowel kwalitatief als in tijd, nauwkeurig vastgesteld. Voor alle waterlopen dient uiterlijk op 1 juli 1995 de basis-kwaliteit gehaald te worden, terwijl in toepassing van de functietoekenning voor bepaalde waterlopen aanzienlijk strengere kwaliteitseisen worden gesteld. Een aantal middelen staan hiervoor te beschikking.

Ten eerste, het collecteren en zuiveren van huishoudelijk en industrieel afvalwater, wat de uitvoering van een investeringsprogramma veronderstelt.

Ten tweede, beperking van de industriële lozingen, waarbij de lozingsvergunningen voortaan in belangrijke mate op immissienormen zullen gebaseerd zijn in plaats van op emissienormen.

Ten derde, controle van de afgeleverde lozingsvergunningen.

Wij stellen vast dat in 1988 in Vlaanderen drie zuiveringsinstallaties, 20 collectoren en 7 pompstations operationeel werden die aanvullend een zuiveringscapaciteit van 75.000 inwonersequivalent opgeleverd hebben. Daar waar er nog bijkomend 2.700.000 inwonersequivalent dient te worden gerealiseerd.

Sinds de oprichting van de VZW, zeven jaar geleden, met als opdracht de sanering van de rivieren in het Schelde- en Maasbekken werden amper 7 miljard investeringen gedaan voor rioolwaterzuiveringsinstallaties en collectoren.

De WZK die reeds sedert 1975 bestaat, slaagde erin in 13 jaar tijd 17 zuiveringsinstallaties te realiseren, wat een investering van 11 miljard betekende. Kortom de twee maatschappijen realiseerden in deze periode 18 miljard investeringen, wat schril in contrast staat met de doelstelling, berekend in het 'Mina-plan die nog voorziet in de realisatie van waterzuiveringsinstallaties en collectoren ter waarde van 48 miljard en rioleringsnetten ter waarde van 97 miljard.

Akkoord, de jarenlange versnipperde werking via gemeentelijke zuiveringsinstallaties had geleid tot een weinig geïntegreerde en gecoördineerde aanpak, tot een rampzalige toestand van overdimensionering van installaties, van een collectorennet dat niet uitmondde in installaties en van installaties, waarop geen collectoren aangesloten waren. Maar toch dient u te beseffen, mijnheer de Minister, dat sedert het decreet van 5 april 1987, betreffende de overnames van gemeentelijke zuiveringsinstallaties, nog altijd maar 380 van de 500 dossiers administratief werden afgehandeld. Met andere woorden dat een klaar en duidelijk inzicht in de situatie en het te voeren beleid, nog steeds ontbreekt.

Eenzelfde situatie doet zich voor inzake de Algemeen Waterzuiveringsprogramma's, de zogenaamde AWP's, welke nodig zijn om een verantwoord beleid te voeren aangaande de verbetering van de kwaliteit van de oppervlaktewateren.

Op 31 december 1988 werden voor

Dufaux

het Vlaamse land 51 AWP's gerealiseerd, maar werkte de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering nog steeds aan 47 plannen, met andere woorden, slechts de helft van de inventarisatie is gebeurd. Komt daarbij nog dat pas op 28 januari 1988 door de Raad van Bestuur van de VMZ opdracht werd gegeven aan het provinciaal instituut voor hygiëne te Antwerpen, aan mens en ruimte Brussel, aan LISEC Hasselt en aan het labo van de RUG om tot het inventariseren van lozingspunten over te gaan, langs 15.000 km waterlopen in Vlaanderen. Tegen oktober 1989, datum waarop deze inventarisatie dient voltooid te zijn, zullen we meer weten over alles wat in onze waters en beken terecht komt.

Vervolgens wil ik even blijven stilstaan bij het onrealistisch en niet haalbaar programma, dat u thans aan de goegemeente wil verkopen.

Volgens het Mina-plan 2000 moet voor de bouw van zuiveringsinstallaties nog 2.700.000 inwonersequivalent x 3.721 frank per IE voorzien worden of 10 miljard voor de bouw van zuiveringsinstallaties en voor de vervollediging van het collectorennet 2,33 x 16,58 miljard frank of 38,63 miljard frank. Met andere woorden, er dient nog minimaal 48 miljard geïnvesteerd te worden — en dit tegen 1995 ! — in zuiveringsinstallaties.

In de periode 1982-1988 werden er voor 21 miljard 871 miljoen investeringsprogramma's goedgekeurd, maar er werd slechts voor 11 miljard 179 miljoen aanbevelingsbevelen gegeven. Erger nog is het gesteld met de voorlopige opleveringen, die in deze periode 8 miljard bedroegen. Op 7 jaar tijd, van 1982 tot 1988, werd machtiging gegeven voor 21 miljard aanbestedingen of gemiddeld 3 miljard 124 miljoen per jaar, waarbij dan nog een afnemende tendens is waar te nemen. In vijf jaar zou u thans 48 miljard wens te investeren of gemiddeld meer dan 9 miljard per jaar.

Vooreerst kan dit verhoogd investeringsvolume al niet gerealiseerd worden zonder een grondige wijziging in

de procedure, wijziging die er toedient te leiden de respectievelijke bevoegdheden van de VMZ en de ATD duidelijk af te bakenen.

Het tijdsverschil tussen de machtiging en de uitvoering der werken is immers zo groot, omwille van de langdurige procedures bij de diensten van de Vlaamse Gemeenschap AROL en ATD.

Ofwel gelooft de minister in de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering, geeft haar een dotatie, waarbinnen jaarlijks gewerkt dient te worden, ofwel schaft hij deze maatschappij af, tenzij uiteraard deze Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering slechts een alibi is om, via de deputaties van provincies, de nodige gelden bij de belastingsbetaler te innen voor een syteem, waarbinnen hij zelf niet gelooft.

Hoe dan ook, indien men het schema volgt, dat werd voorgesteld door de VMZ inzake investeringen, schema dat telkens 2 miljard voorziet voor 1989 en 1990, 4 miljard voor 1991, 7 miljard voor 1992 en 10 miljard telkenmale voor 1993 en 1994 om dan in 1995 terug te vallen tot 5 miljard en tot 3 miljard jaarlijks vanaf 1996, dan zullen er in deze maatschappij dringende wijzigingen dienen te gebeuren. Eerst wat de personeelsbezetting betreft : de capaciteit van het eigen personeel in de VMZ zal zeker moeten worden opgedreven tot 3 miljard per jaar, waar die nu slechts 1,6 miljard is. Deze personeelsformatie moet in 1989 gerealiseerd worden om vanaf 1990 operationeel te zijn ten einde, voorafgaand aan de verhoogde investeringsprogramma's een toekomstige inspanning te leveren voor de opmaak van AWP's en TRP's. In de hypothese „10 miljard investeringen in 1993" wordt de supplementaire behoefte aan personeel voor het ontwerpen, het toezicht en de administratieve bijstand op circa 435 personeelsleden geraamd of een verhoging van de effectieven voor deze opdracht met 365 eenheden. De diverse scenario's opgesteld door de VMZ, met eigen personeel of met derden tegen vergoeding, leiden al vlug naar exploitatie meerkosten van 420 miljoen in 1991, van 765 miljoen in 1992, van 1 miljard 75 miljoen in 1993. Of

er genoeg „gekwalificeerde" personeelsleden gevonden zullen worden om dit te realiseren, of er genoeg studiebureau's zijn om met bekwame spoed te ontwerpen, of er genoeg bouwfirmas zijn om dit alles te bouwen, kan enkel ten zeerste worden betwijfeld.

En zo zou u de 2.700.000 inwonersequivalent extra realiseren en toevoegen aan de 4.000.000 reeds gerealiseerde maar slechts voor 50 procent benutte capaciteit.

Maar niet alleen de procedure en de personeelsstructuur van de VMZ moet herzien worden. Ook de beheersstructuur is dringend aan herbronning toe. Of denkt u werkelijk een dergelijke mastodont, met een dergelijke omvang aan investeringen, dergelijke hoge exploitatiekosten en dergelijke personeelsbezetting te laten besturen door 5 parlementsleden en een paar afgevaardigden van industrie en middenstand die om de vier à vijf weken in een ijtempo in een paar honderd dossiers inzicht proberen te krijgen en leiding proberen te geven aan een dergelijke maatschappij ?

De werkelijke beheerders zijn dan ook de ambtenaren. En daar wringt voor de zoveelste maal in dit Belgenland de schoen : via politieke aanstellingen en kabinetssparachuteringen is men er allerlei geslaagde en minder geslaagde creaturen kwijtgeraakt, die dan alras beginnen in mekaars bord te kijken en waarvan de ene niet duldt dat de zon voor de andere zou schijnen.

De heer G. Beerden : Dat is in St.-Truiden zo.

De heer Dufaux : Neen, mijnheer Beerden, dat is in Aalst. Inmiddels is er van een herstructurering van de personeelsformatie, die na de fusie toch uiterst noodzakelijk was, geen sprake. Of diende die fusie enkel om socialistische pottenkijkers uit de raad van bestuur te werken ?

Een derde aanklacht behelst de fragmentarische aanpak van dit dossier. Om te beginnen zou ik u er nogmaals willen op attent maken, mijnheer de Minister, dat het geen zin heeft om voor 40 miljard investeringen te doen

Dufaux

in collectoren indien simultaan hiermede de gemeentelijke rioleringsnetten niet worden uitgebouwd.

Een belangrijke negatieve factor in de realisatie van de kwaliteitsobjectieven is daarenboven overbemesting in het Vlaamse Land. Interessant is het te weten dat de landbouw de helft van het water vervuult zijnde 11,5 miljoen inwonersequivalent op een totaal van 23,9 miljoen inwonersequivalent en hier geen enkele bijdrage voor levert. Is de druk van de Boerenbond-lobby zo groot, mijnheer de Minister, dat u geen maatregelen durft te nemen om deze belangrijke vervuiler te laten bijdragen in de onkosten van de vervuiling ?

Voor het Vlaamse Gewest is de situatie onrustwekkend te noemen : met een gemiddelde fosfaatproduktie van 146 kg/ha cultuurland wordt de normbelasting van 125 kg/ha overschreden. Voeg hieraan toe de produktie van kunstmest die in België gemiddeld 130 kg stikstof/hectare en 71 kg fosfaat per hectare bedraagt, dan komt men tot een zeer duidelijke overbelasting van 214 kg/ha fosfaat ten opzichte van de belasting van 125 kg fosfaat/hectare. In het Vlaamse gewest bedraagt de totale hoeveelheid geproduceerd dierlijk mest 29.600.000 ton per jaar, wat overeenstemt met 155.000 ton stikstof en 90.000 ton fosfaat. Ter vergelijking kan ik u mededelen, mijnheer de Minister, dat de totale hoeveelheid stikstof en fosfaat in het afvalwater geproduceerd door de Vlaamse bevolking 31.000 ton stikstof per jaar bedraagt en 15.000 ton fosfaat. Na 40 miljard bijkomende investeringen zal men komen in Vlaanderen tot een zuivering van plusminus 6 miljoen inwonersequivalent. Via overbemesting, afkomstig van de bestaande veestapel en zonder rekening te houden met de toevoeging van kunstmest, komen vergelijkbare hoeveelheden in de waterlopen terecht. Of van een bodemloos vat gesproken ! Zonder een fundamentele en gelijktijdige aanpak van de overbemestingspolitiek zijn de kwaliteitsobjectieven van het besluit van de Vlaamse Executieve van 21 oktober 1987 niet

haalbaar en is het effect van een investering van 48 miljard zinloos.

En zo kom ik tot mijn volgend voorbeeld van een fragmentarische aanpak. De wet van 26 maart 1971 bepaalt geen bijdrage in de werkingskosten van de VMZ voor de bedrijven die lozen op oppervlaktewater. Dergelijke bedrijven die niet zelf-zuiveren leveren geen enkele inspanning, materieel, noch financieel voor de verbetering van de oppervlaktewaterkwaliteit. Dit onevenwicht ten aanzien van bedrijven die lozen op riool moet door een wijziging van de wet bij decreet worden ondervangen. Akkoord, deze bedrijven dienen aan bepaalde lozingsvoorwaarden te voldoen, doch de controle is zeer zeker onvoldoende en onefficiënt.

Hoewel ik u helemaal niet verantwoordelijk wil stellen voor de catastrofale situatie van onze waterzuivering op dit ogenblik, daarvoor hebben uw voorgangers te weinig middelen vooropgesteld om tot een aanvaardbare situatie te komen, toch zou ik u willen waarschuwen, mijnheer de Minister, opdat u de burgers steeds perfect zoudt informeren. De prijs per inwonersequivalent stijgt van 154 fr. in 1988 naar 191 fr. in 1989 naar 234 fr. in 1990 en zal allicht in de toekomst, zelfs naar rata van 100 procent zeer snel stijgen, gezien de voorspelde investeringen, personeelsuitbreiding en stijgende exploitatiekosten naar 800 fr. per inwonersequivalent. De betaling hiervan, via een provinciale milieubelasting of via een algemene provinciale belasting wordt voor de Vlaamse Provincies en haar burgers ondraaglijk. Het is dan ook nodig dat u in alle klaarheid en duidelijkheid de burgers vertelt waar het om gaat. De industrie levert sowieso een te geringe bijdrage in verhouding tot de gerealiseerde vervuiling ; daarenboven heeft deze industrie momenteel een schuldenlast van meer dan 40 miljoen achterstallige bijdragen ; de provincies geen frank, de landbouwers leveren helemaal geen bijdrage. De kost aan investeringen, te betalen via de gewone belastingen en de kost aan exploitatie, te betalen via de provinciale belastingen neemt formidabele afmetingen aan, in disproportie en ondraaglijk voor een provinciale begroting.

Daarenboven zijn de middelen voor investeringen in waterzuivering voor 1989 vastgelegd, helemaal geen aanzet voor het ambitieus programma dat u in uw Mina-plan 2000 voorstelt.

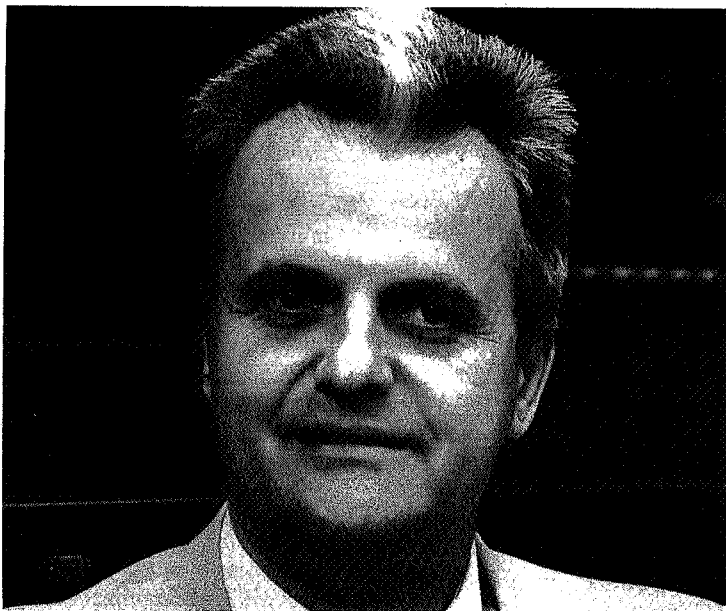
De Vlaamse Socialisten zullen dan ook blijven ijveren voor een correcte toepassing van het principe „de vervuiler betaalt” en dit vooral om de hierboven geciteerde scheefftrekkingen tussen verbruikers, industrie en landbouw weg te werken. De Vlaamse Socialisten zullen niet alleen blijven ijveren voor een planmatige aanpak van het waterkwaliteitsbeleid, maar ook om programma en plannen ten aanzien van het kwaliteitsbeheer van de oppervlaktewateren en de bestrijding van de verontreiniging bindend en afdwingbaar te maken. Een goed georganiseerd en streng toezicht is dan ook een must.

Het Mina-plan 2000 geeft een inventarisatie en een aanzet ; de uitvoering krijgt in 1989 zeker een onvoldoende.

Mijnheer de Minister, ik zou namens onze fractie even willen stilstaan bij uw plannen inzake het omvormen van commissies en raden.

Ik geef toe dat u allicht verplicht zult zijn een lijn te trekken in de organisaties en adviesorganen die thans bij u werkzaam zijn. Ik denk nochtans dat u te ver gaat wanneer u de verschillende Hoge Raden plots wil omvormen tot Commissies. U weet dat deze raden de jongste jaren zeer degelijk werk hebben geleverd, en toch wil u ze nu in één pennetrek laten verdwijnen of fors reduceren. Ik zou daarom een voorstel willen indienen, ertoe strekkend dat de bestaande Hoge Raden, die niets kosten en waarvan het secretariaat wordt waargenomen door de verschillende administraties, mogen blijven bestaan in hun werking en dat er een overkoepelende Milieu-Middenraad wordt gecreëerd die de problemen van de sectoren natuurbehoud en milieuhygiëne samen aankaart en tracht er via wetgevend werk een oplossing voor te zoeken.

De milieubeweging is in Mina niet apart vertegenwoordigd. Zij maakt deel uit van Vlarale (= Vlaamse Raad Leefmilieu) en kan eventueel

Ook VU-Raadslid J. Caudron nam deel aan het debat bij de begrotingsmateries Leefmilieu en Natuurbehoud

via die Raad doorstoten in de overkoepelende Raden.

Ik pleit voor het behoud en de waardering van het werk dat door de Hoge Raden wordt gepresteerd. (*Applaus bij de SP*)

De Voorzitter : De heer Caudron heeft het woord.

De heer J. Caudron (op de tribune) : Mijnheer de Voorzitter, is het u ook opgevallen dat de toespraken, ook van de meerderheid, zeer kritisch tot zelfs scherp waren, wat de Minister ertoe zou moeten aansporen om zijn beleid te herzien en de cijfers die het beleid steunen, aan te passen aan de mogelijkheden om dat beleid uit te voeren.

Einde februari heeft de Minister aan de pers het zogenaamde „Mina-plan 2000” bekend gemaakt.

Dat „plan” geeft een min of meer volledige beschrijving van de belabberde toestand waarin ons leefmilieu zich bevindt. Het is tevens een beleidsdocument dat een waaier van

voorstellen bevat — of liever : intenties en verzuchtingen — voor een vernieuwd Vlaams milieu- en natuurbeleid in de jaren negentig.

Het is vooral een nuttige, zij het onvolledige, inventaris van de problemen. Een vergelijking met het fundamentele Nederlandse beleidsdocument „Zorgen voor morgen” kan dit Mina-plan echter niet doorstaan. Toch wekt het verwachtingen bij wie in Vlaanderen begaan is met ons milieu. Die verwachtingen dreigen eens te meer, „beschaamd” te worden als men de mooie woorden en plannen vergelijkt met de nuchtere begrotingscijfers die hier vandaag voorliggen.

De Vlaamse Regering heeft tot taak ervoor te zorgen, via subsidies aan de gemeentebesturen, dat er voldoende rioleringen worden gebouwd om het afvalwater, dat de bevolking produceert, op te vangen. Het is haar specifieke taak, via de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering, ervoor te zorgen dat dit rioolwater via collectoren naar de waterzuive-

ringsstations wordt geleid, alvorens in onze rivieren en kanalen te worden geloosd.

Daarnaast moet zij ervoor zorgen dat de rechtstreekse lozingen in beken, rivieren en kanalen, door particulieren en bedrijven, aan banden worden gelegd en dat de landbouw alle investeringen niet nutteloos maakt door verdere vermessing en verpesting van de teeltgronden.

Mijnheer de Minister, u schat dat misschien maar de helft van het afvalwater in rioleringen terecht komt. Preciese gegevens daarover bestaan nog niet. De rioleringen werden nog lang niet allemaal verbonden met collectoren en de collectoren werden nog lang niet allemaal verbonden met waterzuiveringsstations, wat toch de bedoeling is.

Enige coördinatie was er nauwelijks in het verleden. Dat heeft tot geldverspilling en zeer povere resultaten geleid.

Is die coördinatie vandaag, nu de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering bestaat, al veel beter? Wordt daarvoor voldoende geschoold personeel ingezet?

Het blijkt dat er in de voorbije 15 jaren een kleine honderd rioolwaterzuiveringsinstallaties RWZI's in Vlaanderen werden gebouwd, voor een bedrag van om en bij de 31 miljard, en met een zuiveringscapaciteit van 4 miljoen inwonersequivalent.

Die capaciteit wordt nog maar voor de helft gebruikt, terwijl Vlaanderen een zuiveringscapaciteit van 6,7 miljoen IE heeft.

Het komt erop neer dat in Vlaanderen vandaag nog maar 30 procent van het afvalwater wordt gezuiverd. In Duitsland is dit al 90 procent.

De „vuile” resultaten kan men aflezen van de deprimerende kaarten van het Instituut voor Hygiëne en Epidemiologie (IHE) en kan men in de werkelijkheid aanschouwen langs de oevers van Leie, Schelde, Dender, Zenne, Demer, enzomeer.

U schat zelf, mijnheer de Minister, dat er voor de aanleg van de nodige rioleringen in de komende 10 jaren

Caudron

minimaal 90 miljard nodig is — zie verslag p. 513 — dat is 9 miljard per jaar, waarvan 60 procent door de Vlaamse Gemeenschap moet worden gedragen. Waar vind ik in de begroting 1989 die minimale 5,4 miljard voor rioleringen? Hoeveel heeft u daarvoor werkelijk beschikbaar in 1989? In oktober 1987 bepaalde de Vlaamse Regering bij Besluit de basiskwaliteit waaraan ons oppervlaktewater moet voldoen tegen uiterlijk 1 juli 1995.

Om dit Besluit hard te maken moet zichzelf ervoor zorgen dat er — naast de subsidiëring van de gemeentelijke rioleringen — nog 50 miljard op tafel komt voor de verdere aanleg van RWZI's en de bijhorende collectoren, en dit in de komende vijf jaren. Dit is 10 miljard per jaar vanaf 1989, of het vijfvoudige van wat voorheen beschikbaar was. Waar vind ik, mijnheer de Minister, die broodnodige 10 miljard in de begroting 1989? Hoeveel heeft u daarvoor werkelijk beschikbaar?

U ziet, tussen droom en daad staan niet alleen wetten maar vooral praktische bezwaren van financiële aard in de weg. In 1989 verandert er inzake waterzuivering nagenoeg niets aan de kwalijke gang van zaken. De gewekte verwachtingen komen weer niet uit. Maar wellicht betert het de volgende jaren... Ik heb echter de indruk dat u er vooralsnog niet in geslaagd bent de Vlaamse Regering ervan te overtuigen dat een drastische aanpak van de milieuvervuiling, naar Nederlands voorbeeld, levensnoodzakelijk is, en een verdomde plicht tegenover de generaties die na ons komen.

De toestand is bijzonder erg.

Want zelfs wanneer wij het nodige geld beschikbaar hadden voor de bouw van de noodzakelijke rioleringen, kollektoren en RWZI's, dan zou dit hoegenaamd niet volstaan om de Vlaamse beken en rivieren schoon te krijgen tegen 1 juli 1995.

Er is immers het nog altijd groeiende probleem van de rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

Rechtstreekse lozingspunten reeds geïnventariseerd? Ligt hier geen dringende taak, zowel voor de gemeente- en provinciebesturen als voor de Vlaamse Regering?

lerings- en zuiveringssystemen. Zullen die ooit betaalbaar zijn?

Waarom geeft u de gemeentebesturen, die nu alle bevoegdheid inzake waterzuivering ontnomen zijn, niet de kans om hun bijdrage te leveren in deze gigantische strijd? In landelijke streken kunnen kleinschalige waterzuiveringssystemen als hulpmiddel worden toegepast, en dat hoeft niet zoveel te kosten. Ik ken een gemeente die enkele miljoenen veil had voor de aanleg van percolatierietvelden, maar ze mocht dat niet omdat dit een exclusieve bevoegdheid is van de Vlaamse Maatschappij voor Waterzuivering! En die heeft geen geld.

De Bond Beter Leefmilieu gaf onlangs een boek uit, op tekst van Veerle Weze, waarin een vijftiental kleinschalige waterzuiveringssystemen staan beschreven. In datzelfde boek staan de hydrografische bekens van 27 Vlaamse beken opgesomd waar, volgens de auteur, een goede waterzuivering mogelijk is zonder dure investeringen. Waarom negeert u dit aspect van de waterzuivering nagenoeg volledig in uw Mina-plan 2000?

Mijnheer de Minister, inzake waterzuivering bengelen wij in Noordwest-Europa aan de staart van het peleton, zoals u zelf toegeeft. Wij staan ongeveer op het niveau van Portugal. Onze burens krijgen het ervan steeds meer op de heupen. Dit heeft nu reeds voor gevolg dat belangrijke overeenkomsten, denk aan de Waternverdragen met Nederland, ook daarom uitblijven tot schade van onze havenconomie.

Het volstaat niet enkel maar de steeds vuilere troep te inventariseren, op te meten en te bestuderen. Hier moet prioritair worden ingegrepen, drastisch en op grote schaal. En aan beleidsintenties die financieel niet haalbaar blijken, heeft ons milieu niet veel.

U moet blijkbaar nog veel intensiever de dramatische toestand van ons milieu in de kijker stellen, en er de Vlaamse Regering van overtuigen dat budgettaire prioriteit hier behoort

Caudron

den is. Neem een voorbeeld aan Nederland. (*Applaus bij de VU*)

REGELING VAN DE WERKZAAMHEDEN

De Voorzitter : Hiermede zijn wij aan het einde gekomen van onze werkzaamheden voor deze voormiddag.

Wij komen deze namiddag om 14 uur opnieuw bijeen om onze agenda verder af te handelen.

De vergadering is gesloten.

— *De vergadering wordt gesloten om 12.25 uur.*
